

ప్రతిగ్రామం
పత్రికలో
నిండాలి.
ప్రతిపక్షం
చదువు
కోవాలి,
ఆనాడు

విజయతమ

లోకానికి అన్నం పెట్టేది
నేను -

తిండిలేక మరణించి నాడి చచ్చేది
నేను -

సంవత్సర
చందా రూ 3
—
పత్రికలో ప్రక
టన లింగం
చాలంటే
ఇతర

— రూ.

సంపుటము 8

శుక్రవారము 18-6-37

సంచిక 25

ఆంధ్రప్రదేశ్ సభాభ్యుదయము

—కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తిగారు.

నవీన ఆర్థిక నీతి.

[రాజలక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రి,
ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘము కార్యదర్శి
అయిన]

ఈ పుస్తకము రచించిన క్రియత దిగుబట్టి
మొదటిసారిగాను, ప్రకాశము ఆంధ్రప్రదేశ్
రైతుసంఘమువారు మే 1-2-0 మూలకే.
దెబ్బవైదొలగి 60 పేజీలుగలది.

వీరవరము ఆర్థికదేశమున వివరించినది.
విజ్ఞానవిద్యార్థులవారు దీర్ఘములను చాల
ప్రయోచించుచుండిరి. అందు ఆర్థికదేశము, రాజకీయ, సామాజిక వ్యవహారములను మొదలుగాగల
వైద్యపుస్తకములు, భారతదేశపురైతు, భారతదేశ
దీనిము, మొదలుగాగల చిన్నపుస్తకములు
ఆంధ్రుల ఆవశ్యకతలనుబట్టి బాగుగా చూరగొ
నియున్నది.

నేడు ప్రజాసామాన్యముయొక్క దీర్ఘములను
యథార్థముగ ప్రయోచించుగ్రంథములు బహు
కొద్ది. అయినను యిత్యాసావంతమైన యువకులు
తమతమ లెక్కలలో "గ్రంథము"లనేకములుగా
సూచించి, కొంతమంది తీవ్రమైన సంకల్పించి జయ
ప్రయోచించుచున్నారు. కాని వీరిలో కొందరిని
భూభాగము కొందరిని భూస్వామినిచేయుచున్నది.
ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘమువారి ఈముద్రణ
పాటకమునకు సహితము అందుబాటులోనుం
దగియుంటున్న వారి కొద్దియు వెంటవెంటకు,
వారిలో నూతన చైతన్యము ప్రదర్శించుటకే ప్రయ
తని ప్రయోచించి.

ఈ నవీన ఆర్థికనీతి యను పుస్తకముయొక్క
నేరే తెలుసుకొంటున్నది ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘ
సంబంధించియున్నది. ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘ
సంబంధించిన సమస్యలే నేడు దీనిన ప్రధాన
ముద్ర, కార్మికక్షేత్రల పీర్తి పీష్మిచేయుచున్నది.
ఇట్లు పీర్తిపీష్మిచేయుచున్న ఆర్థికనీతి ఎట్టిది,
దానినుండి బయట పడగలుగుటకు పనికివచ్చు
ఆర్థికనీతి ఎట్టిదో క్లుప్తముగ తెలియవలయు
టకే ఈగ్రంథము తయారుకాబడినది. అందు
యక్తిమాగ్నము సామ్యవా మెయని ఘంటాపద
ముగ చెప్పబడియున్నది. ఇక సామ్యవాదమన
ఒక వైద్యమేధావీను "వైద్యమేధావీను"యనుచు
టకుగూడ ఈపుస్తకము ప్రయోజనకారికాగలదు.

ఇందు సామ్యవాద రాజ్యస్థాపన (కార్మిక
క్షేత్రక రాజ్యస్థాపన)ను పొంది నేను ఆదర్శప్రా
యముగా తెలుసుచుండిన దవ్యమచరిత్ర గలదు
పూర్వపుకావచ్చే రైతులు, కూలీలు పొందియుం
డిన కష్టములు తమతమతమలన పూరించినది కొట్ట
కుపడిగలెత్తుకొట్టు చేయుట తగినపని కాదని
గ్రహించుకొంటు, కార్మికక్షేత్రక రాజ్యస్థాపన
అందు కార్మిక కష్టములకు గల పాట్లభక్తములు
కార్మిక, కష్టక కనీపపు కోర్కెలు, సామ్యవాద
రాజ్యస్థాపన ప్రకారం, పంచవర్షప్రకారం వీటి
పలన దేశములో నేవిధముగ విస్తరించుకొన్నది
మొదలు వివరములను నిర్మాణమున నిర్మాణమున
నది, విద్యార్థులమును విద్యార్థులముగా చేసిదియు
మొదలుగాగల విషయమును చక్కగా అందరికి
అర్థమగుటకు రచించియున్నది. ఇట్టి పుస్తక
ములకు వెంటనే ప్రోత్సహము చూపించి
రాజ్యస్థాపన ఆంధ్రులవైచున్నది. కాన ఈపుస్తకమును
బాగుగా అవసరమైనదిగా కొనుచున్నాను.
పలయువారు- ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘము
గవర్నరుగారు, తెలవాడ అది ప్రాయశః.

శ్రీ కస్తూరు మస్తానయ్య
స్తవము.

మహాకవి నారాయణస్వామిగారు.

శ్రీకృష్ణ మహామృతీయమునా కల్యాణం
జన్మించి క
మృత్యుకీరవసూధితేంద్ర మహామర్త్యో
ద్యమయగాఢాపి మే
ద్యుక్త భాగ్యమహామృత్యుదంబు యశము
శ్రీకృష్ణ మస్తానయ
కారుణ్యమయ భక్తపాశీసదయా కల్యాణ
జ్ఞానోదయా

*

రాజరాజులు బ్రాహ్మణాదిజనుల రంజిల్లు
మీసేవకు
యారే కోర్కెలు వారివారి కెయ్యో యిష్ట
గృహుల్ సారథుల
సాహసారమనీసి, నీదుమహిమల్ సత్యము
మస్తానయ
కారుణ్యమయ భక్తపాశీసదయా, కల్యాణ
జ్ఞానోదయా

*

సారావాగభీక, భీకవిలసత్రాపీణ్యసంబంధము
మారాకార, బుధేంద్రవంద, సుమతి
మమ్మలు దీనావనా
రాజరాజు మె, జానుచేయకననా, రక్షించు
మస్తానయ
కారుణ్యమయ భక్తపాశీసదయా కల్యాణ
జ్ఞానోదయా

*

మూరందైన మదియలోగము భరత్ గోరంతిత్తిం
పగా
భీకర్ వైద్యులు బాలరైరి యపుడే భీష్మ
మీసాదముల్
గోరత్ నేరిక చేలనైతినిగా గోవాస
మస్తానయ
కారుణ్యమయ భక్తపాశీసదయా కల్యాణ
జ్ఞానోదయా

*

పాశిక పూర్వభవమునాగలుగు మత్సాసంబు
మీసాదముల్
తేజగల్గినవాడె యోగిమత నాచిత్తంబునం
దెప్పుడుక
నేరేసాములు గోరనయ్య భరలో విశ్వేశ
మస్తానయ
కారుణ్యమయ భక్తపాశీసదయా కల్యాణ
జ్ఞానోదయా

అగ్ని ప్రమాదము.

8 నేది 12 గంటలకు పెదపరియ గ్రామంలో
పుమారు 35 యిండ్లు పరుకురామట్టి ఆయినవి.
పరువులు గడ్డికేక అల్లాడుచున్నది గూడూరు
తహసీలుదారు వారుబూడా వచ్చి విచారించారు.
పరువులకు గడ్డిగడ్డిచిత్తంగా రైత్యువారు తీసు
కొని పోవలయునని నాయుడుపేట తాంగిను
సంఘంవారు వ్రాసిరి. సహాయముచేయు కారణ
శక్తిపల్లి కోటయ్య, నాయుడుపేట ఆద్రమనకు
సంపరలేన.

—స్వ. వి.

ఉదయ భానుడు.

(నాదిలాల వెంకటసుబ్బయ్యగారు)

దీప కళికల ఘనలేడ-దీప్తి బాయ;
నూర్పు దిశమండి శుక్రము-

తొంగిచూడ;

తారకల తోడ చంద్రుండు-

తరలిపోవ;

నూరు దంబుల పొదితోడ-

పరుపు లెత్త;

వినుల ప్రత్యక్ష నాయువు-

త్వీచు చుండ;

భారతీయుల భాగ్యపు - ప్రభ

యనంగ,

భువన పాలకుడగు భాను-

డవతరలించి

చైత్య సంహారమునుసేయ-దరలే

నదిగో!

ఒక పూట గంజికై మూడు

అణాలకు బిడనములు

అలసాబాదుగల్గి-కారస్యా, బూర్లా
గర్, కట్లం మొదలగు ప్రదేశాల్లో గత సంవత్స
రం వర్షాలు లేనందువలన ఔషధము తాండవమాడు
చున్నది. వైరంతయు నాశనమైపోవుటచేత 20
లక్షల మందిచాకా ప్రజలు గంజికైకూడా
కొరకక అల్లాడుచున్నారు. ఒకడు తనకుటుంబ
నకి ఒకపూట గంజికైకై తన చిన్నికుమార్తెను
8 అణాలకు అమ్ముకొనెను. మరొకడు 16 పా
కొమార్తెను కొన్ని అణాలకు విక్రయించెను. మరొ
కడు ఆకలిబాధను తాళజాలక యిద్దరు నిడ్డలతో
బావిలోదూకెను.

కెడియక యునైటెడ్ చర్మమెకానారు
కొలదిగ సహాయపడుచున్నారు. కొందరు పనికి
లేనిచి దినానికి 5 దమ్మిడిలవంతున కూలియిచ్చు
చున్నారు.

కోకోకము

శ్రీ పురుష రహస్యమును 64 చిత్ర
పటములతో 230 పేజీలుగల పుస్తకము
భర దూ 1-0-0 పోను ఖర్చులు. 0-5-0
ఇందులో శ్రీ పురుష శృంగార రహస్య
ములు, శయ్యాగమ మర్మములు గలవు.

ముదులు మరములు

పడకటింటి ముచ్చటలు, రతి సంబంధ
మయిన ఆనేక మర్మములయను లిందు
గలవు. 8 పటములతో 140 పేజీలు గల
వైద్యపుస్తకము. భర దూ 0-8-0 పోస్తు
ఖర్చులు 0-5-0. కొకోకము ముద్దులు
మర్మములు ఒకేదానా రెండుకొనిన పోస్తు
ఖర్చులతో 1-12-0

కుటుంబ స్వభావి

కొట్టు, బ్రోట్టు, మద్దులు, బాకెట్టు
కత్తిరెంచికట్టు శ్రీమద్వైద్యముల వ్రాయం
గులతోగలదు, శ్రీలు, పురుషులు, బాలి
కలు యాగంధముచూచి సులభముగా
సభ్యసంపదగినది, భర దూ 0-10-0.

పోస్తు కర్మము అణాలు 4.
మహారాజ పుస్తకశాల.
అరుణాచల మొదలినేది 18 రీటు, మద్రాసు.

యోగరత్నాకరము.

(ఆపూర్వ వైద్యగ్రంథము)

శ్రీమాన్ ఆయుర్వేదభూషణ
పండిత యేటూరు శ్రీనివాసా
చార్యుల గారిచే వ్రాయబడిన
ఆంధ్ర తాత్పర్యవివరణ సహితము
ముద్రణము నందున్నది. త్వరలో
వెలువడును.

వివరములకు
ఇండియన్ మెడికల్ స్టోర్సు లండన్
డిస్ట్రీబ్యుటర్,
నెల్లూరు.

సమస్త గ్రంథములు

సంస్కృతము (నాగరి, తెలుగు)

ఆంధ్రము

హిందీ

ఇంగ్లీషు భాషలలోను,

కాలేజి స్కూలు శిల్పములకును,

అన్నివిధములైన స్టేషనరీ వస్తువులును,

చౌకధరలకు మాయొద్ద కొరకును.

—విద్యార్థులకు మంచి అవకాశము.

నాథం అండ్ మూర్తి

బుక్ సెల్లర్సు

ట్రంకుకోట్ల, నెల్లూరు.

ఈనాందార

హితవాక్యవరాలు

కొరపాటి పట్టాభిరామయ్య.

“ప్రపంచాని అన్నియు పెట్టికేను. తిండిలేక మలమలచాడి చచ్చేదికేను” అని ఘోషిస్తున్నాడు భారతకేశవులైతే. ఇంత అహంకారములే కృత్రిమములేను. అహంకారము, అజ్ఞానములే తనే ఘోషిస్తున్నారని చెప్పవచ్చును. ఈ దుష్టద్రవ్యము ఈ కృత్రిమములను మరచిపెట్టవచ్చును. ప్రభుత్వము, జమీందారులు, ఈనాందారులు, పాపము కాదు, వీరందరికీనీడ ఉండే తాళిదాని, మొదలైనవారితో కలిసి చివరకు పుట్టింపు కాలము వరకు వీరిని పట్టుకొని తాను పుట్టింపు కాలము గడుపుచున్నాడు. ఇంత అహంకారము నిర్భయము కలిపి మెలపి దయచేసి, ఎప్పుడూ వీడిందిచ్చి చేసేవాడు యీనాందారు. ఈతిహాసమునకు యీనాందారు బాధలు తలచుకొనవలసింది.

మాధ్యమిక బహుళ 80 వాటికి పెద్ద పాట్లు, కాయలేని పెద్ద సరిభాగం ఎకరం 1 కి సుమారు 10 బస్తాలు ఆరిందా కొలగానిదే, బహు సీలు కుంచమున కొలిపించి యీనాందారు అనుభవించుచున్నాడు. ఇతరులవిదాన చే పుట్టింపుచేయవలయును. వాయరా దాడి అప్పుటి బహుల హెచ్చుతగ్గు ప్రకారం తెలియించి, మొత్తమును, వాయరాదాగారు నె 1 కి రు 100 కి రు 1-9-0 లు చొప్పున వడ్డీతో యివ్వవలయును. యీనాందారు యిచ్చే రసీదుకుకూడా ఆదానిల్లే. ఇతరే కేవలమును. ఇక ముచ్చికా ఖర్చులను గలిగి చేత చెప్పాలి! ఎ 1 కి రు 100 లు వడ్డీకేని పట్టించి భారతకు. సామాన్యంగా యీ భాగము బహులాలక్రింద సరిపోతుంది. ఇంకా దాడిమిలుంటే దావాలు, కేసులు, జప్తులచేసి యితరగారి కూడా పట్టుకోతారు. ఈ కిక్కుకూడా పుట్టినట్లు జనులు, గడ్డితెచ్చి దొడ్డిలో కేటికెయ్యాలి. పాడిదూడన పులంతా పుట్టుకురావాలి. చేతకు యింటికివచ్చి పాలుపీకడం కైదు నిర్భయములతో నొకటి. వచ్చేటప్పుడు కూడేరులతో రాకుండా పచ్చిగడ్డిమోపు పట్టుకురావాలి. యీనాందారు దొంగిలెనే కైదు యిల్లు కానుకుని ఉండాలి. దొంగిలెయ్యాలన్నీ కైదు స్వంతపట్టుకో నమ్మకంగాకై రావాలి. పెద్ద పనులు, చిన్న పనులు నిర్భయము విసుగుకోకుండా చేస్తూయిందాలి.

కందన పంటపండిలే ఖర్చులతో నిమిత్తంలే కుండా పండినపంటలతో సుం యీనాందారుది. చేలకట్టినది సందే కాదుకూడలన్ని యీనాందారుదే. (కైదు తెచ్చియిచ్చుటకు సున్నీచేస్తే యీనాందారే స్వయంగావచ్చి పట్టుకుపోతాడు.) చేలోయన్న పులవృక్షముల పూలన్ని బాగ్రత్తగా పట్టుకువచ్చి వచ్చుచెప్పాలి. బాగ్రత్తగావచ్చి వచ్చుచెప్పాలి. పాపము మొదలైన పన్నులు కైదుకే. యీనాందారుది పాపముకై వచ్చుచేత, గ్రామంలో కేవలమున వచ్చి వా చక్రవర్తి మర్యాదలన్ని ఏర్పాటుచెయ్యాలి.

వీధిలో భయపడకుండా అనుకూల ఈ భాగలన్ని పడుకూ ఉంటాడు. తన జీవితమున వ్యవసాయానికి భారపోసి వానిక్క తాను భాగము పొందే దెంతో ఎప్పుడూ తెల్లచూచుకోడు. మంచికం మాగాణి భూమి వచ్చే అతయ వ్యయాల తెల్లచూస్తే రహస్యము తెలియించిం గా ఉంటాయి

Table with 2 columns: Item description and Price. Items include 'అనుబంధి మున్నుటకు', 'ఎరువు', 'చిత్తనాలు', etc.

Table with 2 columns: Item description and Price. Items include 'మంచుయున్నంత కాలము', 'చేవకు నీరుపెట్టుటకు', etc.

మంచి రికంలేను కాగుగా పండిన పంటని రను ఎకరము 1-కి 15 బస్తాలు పంటకు బహు దుర్లభము. అందులో భాగ్యంకూరీ 5 బస్తాలు పోతే మిగిలేది 10 బస్తాలు. ఆ పది బస్తాలు యీనాందారు పట్టుకుపోతాడు. దమ్మచేసినందుకు, కుప్పకుర్చి గడ్డిపోతుంది. ఇక చెప్పబడి పెట్టిన రు 80-14-0 లకు కైదుకు మిగిలేదిన్ను. కొడవ పంటయింటే కూడా యిదే విధమున నుంటుంది. ఇన్నీ కాకుండా, పండినా; ఎం దీనా పిచరీ పీక, కరణం, ముసలు మొదలగు వారికి మామూలు తప్పవు. ఇన్ని విధాల పొడై పోతున్నా కైదు కి కేమియు తెలియదు. కైదు పోదనలారా! ఈతోడి లాభానికి మాలామూల పోటి చెట్టుకోండి. మీరందరు సాంఘిక మతో మెలగండి. మీరక్తుకుండుములు భార పోసి ఏభూమినుంచి పండిస్తున్నారో ఆభూమి మీదే అని చాటుండి. మీచిద్రవ, మీజ్ఞానము మీరే ఆభివృద్ధిచేసుకోవాలి. మీవ్యతిరేకాన్ని మీరే సంపాదించుకోవాలి మీగౌరవాన్ని మీరే నిలబెట్టుకోవాలి.

18 ఏప్రిల్ నాడు తెగి పోయిన ఉప్పలపాటి చెర్వు

తెలవ్వంలేని వెంటటగిరి కొరతనం.

మేము వెంటటగిరి గుడ్డికొరివానికే సంబంధించిన వర్షాధిపతి ఉప్పలపాటి వాగులం. మన క్రిత ఆగాధం. భూలోకమునకి యింతకాలమైతే మానోడు విచేదిక్క. యింతవరకు కనపడలేదు. మాత్రపు 18 ఏప్రిల్ నాడు తెగిపోయింది. అట్టి అట్టి, మునుము, కానుకలు అన్ని యధావిధిగా చెల్లించుకొన్నాం. వీధిపట్టుచునా మత్తులేయిస్తే అది అప్పుడే తెగిపోయింది.

తిరుగా మొత్తుకోగా, వెంటటగిరిదగ్గరంగా, ఎన్నో అట్టిలు పెట్టగా పెట్టగా పోతుంటే పూడ్చి పడిట్టుం కొత్తకంటే తొవ్వించారు. పోతుంటేతో చెడిపోయిన భూములు పోను మిగతా అట్టి భూములు మంచివి కాస్తా యీగం డెగో కుదుముక పోయింది. ఆలాంటి భూములన్నీ పరిశీలించాం. కూసులగోనూడ ఒకటికొకటి మెంపి. కాల్యులచేపు. బహుమముదలు దివానుదాకవుండే ప్రమదగజాలంతా వారి వారి దర్జాకొంది మాచాం పూజాపురస్కారంవేళాం. ఫలం, పుష్పం, కెవలంకూ సమర్పించుకొన్నాం. నీస్తు దండదానికి అందరు పెత్తనదార్లకేగాని ఎడీ వాగును! కామ! గామ!! కూటి దుర్గంధ భూమిమై పరిపాలనలోకంటే మెక్కిడైనా ఉందా?

ఈవిషయాలంతా తెలుపుకుంటూ మాపాయ స్థాపుదాన జ్ఞానా తెచ్చుకొని, కందుకూరు డిప్టీ కలెక్టరువారికి అర్జీపంపుకోవాలి. వాటికి కూడా కిక్కిరెను పోతుంటేమార్గలతో తెలియండి. చట్టప్రకారం ఏంవచ్చులు వచ్చి కొన్నా ఆవాటితోను. ఇకకరణం, వాయుత్త, తిహాశిరే వారు అందరుసహాయకంలే. అందరికీ అవిధేయలమే!

ఈశ్వరా! మాగిరిమి! మేం ఎల్లకాలం యీభూమినికం మరలంబడి మట్టి, మట్టి, నల్లిగి, ధన్యమై ఉయూపేరా తేకుండా చావలసిందేనా? మాకేమైనా దానిజాపరావా?

—గ్రామకైదుసంఘం సభ్యులు.

శిస్తులు జమీందారీకైదు

1846 ఫండి ప్రభుత్వమువారు కైతాన

కొలిపిస్తున్న మాపాయకు మూడవాలకుండా కిక్కించి, జమీందారీ పట్టంభూముల నీటికినడ మార్తలు య 1 కి రు 6-4-0 వుండి రు 5-12-0. మార్తలకు కిక్కింది. యీ భేదమును పట్టించుటకు జమీందారీభూములనీటి నీటికినడ ప్రభుత్వమువారు నీరుపట్టుచేసినందుకు పడయనీటి ఖరీదు కుటించినయూ, కైతాన పట్టంభూములకునీటి జమీందారీ పట్టంభూములకు నీటిని పట్టుచేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వమునకు కేవలము అందుచే జమీందారీకైదులు నీటికినడ కిక్కింపు విషయమున కైతానకైదులతో సమానముగా మును కొన వీలులేదనట్లుగా ప్రభుత్వమువారు నోపించిరి. యీవాదము ప్రస్తుతపు నీటిపన్ను విధానమునకు వ్యతిరేకము నీటిపన్ను విషయమున కైతానభూములతో జమీందారీభూములూ అంతే జమీందారీభూములుకూడా పట్టం భూములుగా రిజిస్టరు చేయండికేగాని నీరు పట్టుచేయవలసిన బాధ్యత లేదు. పట్టంభూములుగా రిజిస్టరుచేయునీరు కప్పక పట్టుచేయవలెను. నీటిపన్ను విధిగా చెల్లించవలెను జమీందారీభూముల విషయమున నీటిపన్ను నీటిఖరీదు వంటివి ప్రభుత్వవాదము పరిమోచికాదు. యేల నా పట్టంభూములుగా రిజిస్టరుచేస్తే, నీరు ఉపయోగించుకున్నాపరీ లేకపోయినావరే. కైతాన పట్టంభూములకునీటి జమీందారీ పట్టంభూములకుకూడా నీటిపన్ను చెల్లించివీరకలెను. అట్టితో కైతాన పట్టంభూములకునూ జమీందారీభూములకునూ నీటిపన్ను విషయమున ప్రభుత్వము వారు భేదముకల్పించుట యేదోసాకుచెప్పి కైతానకైదుల కొనుగు శిస్తుకిక్కింపు జమీందారీ కైదులకు తిరస్కరించదలచిగాని చేసకాదు. యిందువిషయమై కైదు నాయకులు, కైదుసంఘం కైదులలో ప్రభోధముచ్చి ప్రభుత్వమువారి అన్యాయమును తొలగించుకొనునూ యికిముందే పుట్టునూ జమీందారీ కైతాన కైదులపధ్య యిట్టి కృత్యాములను కల్పించుకుండుట్లునూ అందోళననన్ని ఒప్పించవలెను.

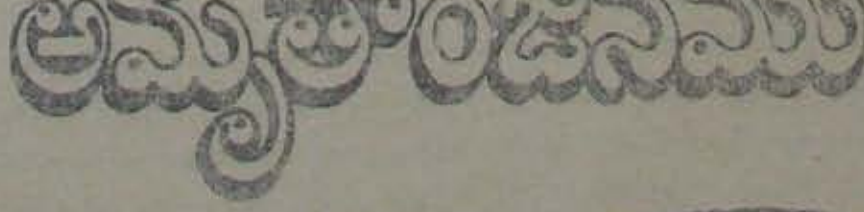
చల్లపల్లి జమీందారుగారు గతసంవత్సరము తిరుయెనెలుగో బాగ్గూడి, మొవ్వ, కాజు, కొమారు మొదలగు గ్రామములలోని తిరువ్వంత నేరీభూములను విక్రయించి జిరాయీశీష్టా తిచ్చి యుండిరి. యిట్లు విక్రయించిన భూములకు శిస్తులు యిదివరలో పోతేకరాయిలే భూముల కన్న యెక్కువవిధించినారు. యిదివరలో య 1 కి సుమారుమాపాయ మెట్టకైదుగా యిప్పుడు య 1 కి అయిదుమాపాయన్ను య 1 కి వాణు గురూపాయలు పట్టంభూములకుందాగా యిప్పుడు ఆగురూపాయన్ను కొలిపించు కైదు ఆరాయము క్లిష్టమై, ఖర్చులు తక్కువన కైదు ఋణభారము హెచ్చుచున్న యీనాందారులలో శిస్తుకిక్కించవలసిందిగా కైదులు అందోళన చేయుచుండే పరిప్రభుత్వము కైతము యేకోళం చెను శిస్తుకిక్కించుట తప్పకయుండ జమీందారు లిట్లు యెక్కువశిస్తులను విధించుట విపరీతము, సహజము. యిందువిషయమెచుడ కైదువాడు గులు కైదుసంఘం తిన్నకత్త వహించి జమీందారులకు భూమి కేవల మొకంకెదరుగాక.

కాకాపు కొంగెను ముత్తెంగిమువారు తెగించి విషయములలోను ప్రత్యేక శ్రద్ధహించి ప్రభుత్వముకు చెల్లించవలసిన భూమికిప్పు నీటి న్నుటకు కిక్కించుకుంటూ జమీందారీభూములకు కైతానకైదు భూమికిక్కులకురే త్రింయట్లా యేనీటుకొంటు అట్లు సమీక్షించియం చునయూ కైదులు విసుగొకాటు ప్రభావముచేయగా భూమింకలెను.

మంకర మార్కవారాయుని బి. యె.

నకలు మందుల చూచి మోసపోకుదు

4C సెంటులుగ్రామప్రభుత్వంజెందినవి. కేవలముబాధనాధిని.

అన్ని నోప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల ముప్పును, వాయుపోటులను బాపును, పొన్నపు నొప్పుల బాధనోలును, పొన్న పొన్నము, నెలమల భేదమును, నాపుల దూపుమాపును, దగ్గును గొంతును, దంపనము తొలగించును.

అమృతాంజన లిమిటెడ్. వుర్రాను, బొంబాయి, కలకత్తా.

కార్మిక కర్షక రాజ్య స్థాపన కొరకు పోరాడవలెను

ప్రభుత్వము, జమీందారులు, పావలకారులు

మిత్రులవలెనటించు శత్రువులు

—[X:—

జమీందారీపద్ధతి రద్దుకావలెను

—[O:—

ఆరవ ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుమహాసభ

కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తిగారి ఆధ్వర్యోపన్యాసము.

ప్రభుత్వము

ప్రభుత్వమువారు పనే పదే పదే క్యూరేషన్లు పరిశోధనలు, అభివృద్ధి పనులపై పెద్ద పెద్ద డిపాజిట్లు చేయచున్నారు. వాగ్దానాలు విరివిగా పెడజులుతున్నారు. ఆచరణలో పెట్టమంటే ఆర్థాలు చేరు అవుతాయి డబ్బు లేదంటారు.

కొత్త వైస్రాయి లిన్లిత్ గోగారు రెండు ఆలోచనలు చేసి రెండు రోజులు తాళిచూచుచున్నారని తెలుసుకున్నాము. మొదటిది ఏమిటో? పొందగలమున ఆరేడుకారాళి రైతుల వైస్రాయిగారు మన ఆర్థికాభివృద్ధిని నిజముగా కోరుతూ పశువులకన్న నీరసముగాయుండి గడ్డిపెను ప్రితిలోయుండు మనము పశువుల నెట్లు పెంచగలమని దేశమంతా ఆలోచించుచున్నామని తెలుసుకున్నాము. ఈ పశువులపై పన్నులను, యుద్ధాలను, లంచాలను అమ్ముకొనుచుండ, పశువులకు సంరక్షించే వస్తువు నేటి రైతులలో నన్ను గలియుంటే వారికి ఆలోచనతో ఆకలి తీరు కెట్లు?

ఇక క్యూరేషన్లు పరిశోధనలు చేసిన తాళి చీడక నమరించుచున్నది. ఆర్థికశక్తితో ఆరేడు సాధ్యముకాని పరిశోధనలూ మన క్యూరేషన్లు అభివృద్ధికి తోడ్పడునా? ఆకట్టవై 100 కి రూ 5 లు వడ్డీపై చాలున్న ప్రభుత్వం నూటికి రూ 20 లు వడ్డీ పొందగల్గెను, కుంభకర్తాదిగా గల ఇతరవేమన స్త్రీములంటే డబ్బు లేదంటూ కాలయాపన చేస్తుంది. అప్పుచేసిన రైతుమార్గాలు నిర్మించుతుంది. కరువు సంఘమువారి రిపోర్టు ప్రకారము 1854-1905 వరకు 30 కోట్లు ఇతరవేమన మన్న, 266 కోట్ల రైల్వే ఖర్చుచేసినారన్నది. తమ కుకమ్మ రూపాయ ఆరాయములో ఇతరవేమన మీద 0-8-3 వచ్చుచుండ నీటిపారుదల సౌకర్యములకు 0-0-8 మాత్రము కేర్తుదు. రైల్వేలకు 0-2-9 మాత్రము కాలిడియుండ రైల్వేల అభివృద్ధికి 0-2-5 ఖర్చుచేయుచు రహస్యమును మనము గుర్తించవలదా? దీనివల్ల ప్రజాసౌకర్యము కాక, వారివల్ల లాభాలు కొరకును, అనవసరమైనపుడు వారి వైద్యములు దింపుకొని ప్రజల తిరుగుబాటును అణచుటకు, ప్రభుత్వము తన ఆర్థికశక్తి, ఆకలి పరించునని స్పష్టపడుచున్నది. మురికిపావులకు రెండు సౌకర్యములు లేక సిద్ధాన్ని ముగియగలమునకు ప్రవాహముల చరిత్ర అనుభవించుచున్నామని మనోభావం గలది.

కొన్ని కేటాలలో బంగారు భూములను వీడజను లకు మొదట నోసగి వారు దానిని నమ్మి అమాన్యమయ్యారంటే లోనై, భూమిని ఫలవంతముగా నోసయ్యకొనిన వీళ్ళుట యిప్పుడు సదరు భూములకు ఫల నిర్ణయించి వసూలు చేసుకొనకాచుటలో గల భావము వీడ ప్రజలక్షేమ మభిలషించి మొదటనోసగా, లేక స్వరాజ్య పోరాటములో వీడ ప్రజలు, భూవసతులు లేని వారిని పట్టావేసుకుంటే తమవైపును ఆకర్షించుకొనుటకు పన్నిన పన్నుగడచా ప్రశించింది.

మరొకము పేరట, పింఛనులపేరట, దేశ సంరక్షణపేరట, వర్తకముద్వారా, సివిల్ సర్వీసుల పేరట, రైతులద్వారా, వీలైనన్ని మార్గాలద్వారా ఏదేమి కోట్లకోలాది ధనమును సీచుభియ్యుల క్రింద చెల్లుచి యాతున్నది. దాదాపు మనము చెల్లించు భూమి పన్ను యావత్తు సీచుభియ్యలకే సరిపోవుచున్నది.

నూతన రాజ్యాంగ చట్టము. నూతన రాజ్యాంగ చట్టము అమలులోనికి వచ్చింది మన దరిద్రము, తీరుతుందని కొందరమాయక రయితులు విశ్వసిస్తున్నారు. ఆమూల్యంగా పరిగెత్తే ఇది స్వతంత్రము పేరుతో నిర్మించబడిన అశ్చర్యమగు బానిసచట్టము మోసగించబడుటకు నిర్మించబడిన కత్తెరబోను.

‘మధ్యంతర మంత్రివర్గము’

మన విశ్వాసముకు పాత్రులుకాని, మనమెన్నకొనిన ప్రభుత్వపు చేతులలో కీలుబొమ్మలవలె మెలగుటకు గాను మద్రాసు గవర్నరుగారివలన ఆశాశ్రీతముగా నియమించబడిన ఆనామక మంత్రివర్గము బూటకపు ప్రకటనలతో మనలను ప్రమోదపెయ్యుచున్నారు. కొటి రూపాయలు అప్పుచేసి మన అప్పులు తీరుస్తారు. రాష్ట్ర రయితులకు గల 207 కోట్ల రూప అప్పుకు స్వల్పకడ్డీ తీర్చుటకైనను చాలని కొటిలో మనమెట్లు యిది విమోచనం మగుదుమో ఆలోచించండి. రూపాయకి 0-4-0 రిమిషన్లుస్తారు. అదైనను కాళ్ళకర మగ తగ్గింపజాలరు. ఇట్టి మోసపు ప్రకటనలు చేసి మనలకు మోసాకెట్ట కాచుచున్నారీ మధ్యంతర మంత్రివర్గము.

రైతులు — కాంగ్రెసు

కాంగ్రెసువారు మన కష్టాల నివారణకొరకు పాటుపడుచున్నా మంటున్నారు. కాని రైతులకు కనీస ప్రయోజన ప్రకారం, కార్మిక, కర్షక సమయ ప్రాతినిధ్యము పూర్తిగా అంగీకరించుట ప్రకటించారు. కాంగ్రెసు నాయకులలో కొందరుండి కార్మిక, కర్షక సమయలను పరిగెత్తే బుద్ధిమంతులు కొందరన్నారు. అందులకు

వారికి మన సంఘాలను గట్టుకులేదని పండిత నీల కంఠరామగారి పాత్రమిచ్చారు. మనకు ప్రత్యేక కేటా లేదుకంటూ. అందరికీ ఆదరణము లును మేముంటారు. 100 కి 80 మంది రైతులు కార్మికమున్నా ఈ కేటా ప్రజారాజ్య కేర్పడినకొన రైతులు కార్మికము రాజ్యముకు పెత్తనము వహించురని వారికి తెలియదా? కాంగ్రెసువారు కార్మిక కర్షకులతో సన్నిహితులం ధమును, పండిత బహుగ్లానిగారి ప్రోత్సాహమున ఏర్పనచుకొనుటకు ప్రయత్నించుచు పోరుంటున్నామని, ఈ వివిధ సందర్భాలనుకల్గి ఇంతకుపూర్వమున్న అడ్డం పెట్టుచున్నామన్నదే గాని తిన్న మాచనలేమియు కన్పడుతులేదు. కాంగ్రెసు పెత్తందార్ల వైఖరి ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘంవారి ప్రయోజనములకు చూపిన నిర్లక్ష్యము స్పష్టముచేయుచున్నది. మన నాయకులలో తీవ్ర ఆందోళన జరిపిననూ, సైకో ప్రూటూ ఎంతో కొరత 11 పేజీలో చూడుడు.

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతము

బలహీనతలన బలించు యౌతలను ఆటంకపరచి దేశమునకు ఆరోగ్యము, రక్తశుద్ధి, నరములకు పుటుత్వము, కండ్రుత్వము, మనోబలమును, కేజన్యము, జ్ఞానశక్తిని వృద్ధిపరుచుటకు ప్రసిద్ధిచెందిన వాటికర రసాయనము.

పెద్దబుడ్డి రు. 3-4-0 చిన్నబుడ్డి 1-12-0

బాలభాస్కర

బి. డ్బెల్
లివర్ అండ్ స్వీట్

వ్యాధులు పోగొట్టుటకు, రాకుండవేయుటకు సిద్ధాపథము. అనేకమంది డాక్టర్ల చేతను, ఇతరులచేత చాడబడి దీనిమహిమ తెలుసుకొని కొనియాడిరి.

శశి విలాస్

సర్వ జ్వర నివారణి.
శశివిలాస్ తలన మలేరియాజ్వరము, మల్లబోమోడిన జ్వరము, స్పష్టిపాతజ్వరములు అతిప్రకారములలో పోగొట్టును.

వెల 4 పౌన్సులు రు. 1-0-0

2 పౌన్సులు అ. 10 1 పౌన్సు అ. 6

అన్నిచోట్ల దొరుకును.

కేడలాగోరువారికి ఉచితము.

ఆయుర్వేదా శ్రమము

స్థాపితము 898, మదరాసు.

ప్రాధికారు: సి. మధ్వాచార్య అండ్ సన్స్

మల్లపల్లి, ప్రభుత్వ హాస్పిటల్, గవర్న

విద్యుత్ లో 12-6-37 తేదీన జరిగిన ఆరవ ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుమహాసభ కార్యక్రమ వివరాలను శ్రీమత కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తిగారి ఆధ్వర్యోపన్యాసములో విభాగములు:—

రైతుస్థితి పరిశీలన

ప్రజాచతుర్థిని మానవకోటికి ఉపవాదాయలను అయినను సువము లేకవ్యర్థములమై తీరించుచున్నాయి. మన స్థితి వానాటికి ఎటుల పీడింబునో గమనించండి. బ్రిటిషుపరిపాలనకు పూర్వమున్న కిక్కు కంటే పరిపాలన వాటికి నూటికి 75 వరకు పెరిగినది. 1859-1919 వాటికి భూమి 650 31 కోట్లనుండి 88 కోట్లవరకు ఆనగా నూటికి 57 వాటి పెరిగినది. మన ఆదాయము 18 శేల 78 లక్షలనుండి 8 శేల 808 లక్షలవరకు ఆనగా దాదాపు పదిరెట్టా పెరిగినది. 1928 సం. క్లెయిమ్ లో రు 146 లు సంపాదించ గల్గిన కుటుంబము 1933 వాటికి రు 84 లు మాత్రమే సంపాదించుకొన గల్గుచున్నది.

1880-95 వరకు మధ్య మద్రాసు రాజధాని రయితుల యజ్జము 45 కోట్లు, 1930 వరకు, 150 కోట్లుండగా, 1935 వరకు 207 కోట్లకు పెరిగియున్నది. 1920 వరకు సగటున య 1 కి రు 60 లున్న యుజ్జము 1935 వరకు వాటికి రు 69 లుకు పెరిగినది.

పన్నుల పెంపులవల్ల, ధరలు పడుకులన, గడ్డిని రయితులవలన భూమి అమ్ముడు సగుక్త పోయి భూములు రావలసిన వేద్యగాండ్రు చేతులలోనుండి క్రమంగా భూస్వాములు కడ్డీ వ్యాపారస్తుల చేతులలోనికి పోయినవి. రయితుల చేతులలో నుండి స్వంతపాగు చేయనివారి చేతులలోనికి భూమి పోవుటవలన క్యూరేషన్ల క్షితి సమాజంగా పీడించినది.

దేశములో బ్రిటిషుపరిపాలనా ఫలితంగా గృహమైత్రములు, పాత్రామిత్యములు కలిగియున్న వలన మేము గతరేక క్యూరేషన్లవల్ల కల్గింది హాచర్యమునది 1881 వరకు నూటికి 58 మంది మాత్రమే క్యూరేషన్లుచేసిన తీరించువారుంటే 1891 వరకు నూటికి 61.06, 1901 వరకు నూటికి 66.5, 1921 వరకు నూటికి 78.9 వరకు హాచర్యమువారు. క్యూరేషన్లవల్ల కల్గింది హాచర్యమునది భూమి ఎక్కువగా విభజించబడినది.

బ్రిటిషు పాలనకు పూర్వము 1771 వరకు రైతులకు పొటున య 40 లు భూమి కల్గివుంటే 1915 వరకు య 7 లు మాత్రమే కల్గివున్నాడు ఇప్పుడు యింకనూ తగ్గి సంయుక్త రాష్ట్రాలలో 2.5, కేంగాలులో 3, అస్సామలో 8, మద్రాసులో 4.9 అయినది. దీనివలన రామరామ భూమి కల్గివుంటే 1915 వరకు య 7 లు మాత్రమే కల్గివున్నాడు. ఇప్పుడు యింకనూ తగ్గి సంయుక్త రాష్ట్రాలలో 2.5, కేంగాలులో 3.1, అస్సామలో 8, మద్రాసులో 4.9 అయినది. దీనివలన రామరామ భూమి విన్నచిన్న భాగాలు క్రింద విభజించబడుటవలన క్యూరేషన్లవల్ల కల్గింది హాచర్యమునది భూమి ఎక్కువగా విభజించబడినది.

మిత్రులవలె నటించుచున్న ముఠాత్వము.

(1) ప్రభుత్వము, (2) జమీందారులు, (3) పావలకారులు.

(విమర్శకుడు)

కృషిచేయి వ్యవసాయమునకు పట్టుకొనినాడు ప్రజలందఱు. కావుననే, పరిశ్రమ జాతిగానూ యీ యాత్మకేంద్రీయ కృషి చర్యలను వదిలిపెట్టి తేలికమైన పాతకలను వాడుకొనెను. ఈమధ్యకాలమునందు పరిశ్రమ కృషిని ఆశ్రయించుకొని యాపకములన్నిటినిగోరువాఁడు. పరిశ్రమకృషిలకు మార్కెట్లను వేరొకటిగానుచున్నది. యీ అపారమేలకు తావివ్వడం తన విద్యుత్తుగానికే తార్కాణం కాదంటారా?

ఒకటికే రెండుమాట్లు మునిసిపాలిటీలో బంతులను ఏలకు చెట్లను తీర్చిదిద్దవారే స్వేచ్ఛా మార్మిటింగులో కృషిచేసేగా దీక్షింపడానికి సిద్ధపడవచ్చును. ఒకటి, వియమప్రకారం వీరు ప్రవర్తించవలసినది భృత్యకాస్త్రానియోగిస్తున్నది. ఇటువంటివానింద బట్టేకదా ఒకటివంటి ఇంకో స్వేచ్ఛా మార్మిటింగులో తేలికమైన రావడం.

మునిసిపల్ కమిషనరుల వద్దను తీరస్థాయిగా వుండునాటికొన్ని కమిషనరుల ద్వారా ఎన్నికలు సమీపించేకొద్దీ వానాభిగిన్నంగానూ, ఏం చేస్తే ఎవరి ఓటుపోతుందో అని ప్రతిదానికి వ్యాయమైనరానికాని, అవ్యాయమైనదానికానివిచక్షణలేకుండా కలవంతువున్నారు. ఓ కమిషనరు సభ్యులారా! మాకునాల్గుచేసినా వెరావ్ అనిపించుకోవడం వాంఛనీయంగాని, ఏలాటి అధికారం లేని యీసభ్యత్వానికి ఎందుకే నానాచందాలం.

చెన్నరాష్ట్రంలో ఎక్కువకాన్సిల్లరులను పాలకుల ఏనాడైనా బహుమతి యిచ్చేట్టుగా వుంటే నెల్లూరు కౌన్సిలరు అగ్రతాంబూలం తప్పకుండా!

రాజ్యము తాలూకా గోసెపల్లె గ్రామంలో పంచాయితీలోనివై అరు ఏండ్లయినా యింత వరకు అగంటుయిట్లు పెట్టలేదంటే, మూడు మాసము గోసెపల్లెకు పోయినవ్యాపి అత్రా తీసుకొన్న అవీధులు పంచాయితీ అధీనముగాని, తల్లి పంచాయితీ అధీనముగాని ఎంత శ్రద్ధతో, సక్రమంగా పనిచేస్తున్నారో నూడూరు మూడేముడికే ఎరుక.

అప్పు కావలసినవారి మునిసిపల్ ఎన్నికలలో పాల్గొనినా ఎవరిని ఎన్నిక చేయవలెనో తుదియారు చర్చించి నిర్ణయించు.

యొక్కేమకా కొన్ని నాయకులూ, తల్లిలోకొన్నికొద్దీ యితర ప్రాంతానికిగాని తిరిగిగాని, కొన్ని పరిపాలనా పూర్వకానికి దమ్మిడి యొక్కదా వున్నాయంటేదం

తెచ్చిమూలకీవట్లు తెంపక విమర్శకులున్నాను. కాని వీరినోడు యాకలియంగలో ఎవడింటాడదా!

ల్యాండు మార్కెటింగ్ కమిషనరులకు వెంకటగిరి వారు చెప్పింది రైతులకుకాదంటే చేసేది పూర్వము క్యాంపైవా యిప్పుడుకాకం ముఖ్యకాదంటే రైతులకు వోలడానికి వుండవలసింది. వీరి ప్రయత్నం వెంకటగిరికికంటే గొప్పగోదము రాజాగారు తీసుకపోతారు. కాబట్టి మార్కెటు యిప్పుడే పరిష్కారం చేయాలని రైతులను వర్తిది చేస్తున్నారని యీ వాదనాల్లు.

జులై 4వ తేదీనా ఎరిమెంటునాల్ల తీర్చుకు తీరాలు ముట్టడందేదని తెలుస్తున్నది. కాంగ్రెసుభ్యుతైనా యీకట్టుకు తీరాలింక పోలే అవసరం అనిపించలేవుతారు.

ఆంధ్ర రైతుదండు

జూలై 1 వ తేదీనుండి కాలినడకన 12 జిల్లాల సంచారము. ఇచ్చాపురాన్నిండి మద్రాసువరకు.

ఆంధ్రరాష్ట్రరైతుసహసభ 12 తేదీ నడుస్తోయి జరిగింది. దానిలో రైతులొకానికి అవసరమైన కిన్నెగర్లు యింకో మామూలు, ఋణ పరిష్కార అవసరాలు, అడవుల యిప్పుయల గూర్చిన తీర్మానాలు, ఎట్టిట్లు ల్యాండుఅక్రమకరణాలు మొదలగునవి ఆమోదించారు. ఈసారి వలస ప్రభుత్వప్రధానమంత్రిదానికి అక్కడక్కడ ప్రానికావసరాల కమిషన్ దానికి ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘపాలకులు రైతుపెద్దలు రైతుసేవకులు 1 జూలైనాడు ఇచ్చాపురంలో టైలరేరిగలిడ కన 12 జిల్లాల సంచారంచేసి మద్రాసుజిల్లా రైతుల కనీసకోర్కెలు ప్రభుత్వానికి విజరింతురు. అన్నిజిల్లాలవారు కలిసి పన్నియంటుకు రైతుసంఘవారు ఏర్పాట్లుచేస్తున్నారు. సంచారం కాన్ఫరెన్సులలోనూ పాల్గొనుట.

1 తేదీ రైతులయ ప్రారంభోత్సవం. రేంగా ఈ వారం సభ్యులొక్కొక్క బయలుదేరు. కావున రైతులు, కాంగ్రెసువారు, సామ్య వాదులు అందరూ నాలుగవది తిన్నిన యిదంతంగా పాగించాలి.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ

11 తేదీ సాధారణ సమావేశము.

11 తేదీ సాయంత్రం కృష్ణానగరకృషికివలసిన సాధారణ సమావేశంలో కమిషనరు మోటారుకారు కొనసక్కిమకుటు రు 500 అకృష్ణానగర ప్రాముఖ్యత వహించింది. కమిషనరు మునిసిపాలిటీ ప్యూరంటు ఉద్యోగిగాక ప్రాజెక్టువినా ఉండుటలేదు. నెల్లూరు అల వెన్నుకు అర్హుడుకావడంవల్ల, మోటారుకారు వీలే వారుకా పట్టణాధ మోటారులకు అప్పు యిప్పుయందుకులేతను కమిషనరుకు అప్పుయిచ్చు మాడదని ముంమూరు విశ్వసాధరావుగారు ఆశ్చర్యించిరి. ఈఆశ్చర్యము చేర్చుకుగారు ప్రోక్లైసిరి. అప్పుయిచ్చుటల తీర్మానము గావించబడినది.

16 తేదీ ప్రత్యేక సమావేశము

17-5-36 తేదీ మునిసిపాలిటీ బంతులములు ఏలము చేయవలసినది తీర్మానము గావింపండియంటేను. ఈతీర్మానమును ప్రచారించి యుటకై 13 మంది కమిషనరులను పంపిరి. తీర్మానము మేరకు యీసల 16 తేదీ ప్రత్యేకసమావేశము రిక్తి గంటలకు యేర్పాటుచేయబడినది. 6 గంటల వరకు సాధారణమొటింగు మండలసిన 9 మంది మాడ చేరవచ్చును చేర్చుకుగారు మొటింగును ముగించుకొనడావుండిరి. తరువాత ఒకరోకను రాజొచ్చిరి. స్వేచ్ఛామార్మిటింగులో తీర్మానియి టరు అవసరమైన 14 మంది కమిషనరులే మొటింగును వాయిదా వేయవలసిందిగా ముంమూరు సుబ్బరావుగారు ప్రతిపాదించిరి. స్వేచ్ఛామార్మిటింగును వాయిదా వేయుటకు ఏలులేదనియు,

యీ మొటింగులోకే ముగించుకొని పరిష్కారము కావలసినదిగా మోటారుకారుగారు ఆశ్చర్యించిరి. అప్పుయిచ్చుకొనక మునిసిపల్ అధికారుల అభిమతమును గూర్చి వాఖ్యలు చేయవలసి కుండగా అటుల వాఖ్యలయిటి కంటుల కేటంగుటలేక రిక్తిమకా అటుల రైల్వే రేదని మరొక ఆశ్చర్యమునూకా అవారిగారు తెల్పిరి.

వియమతీర్మానముకు స్పెషల్ మొటింగులో 14 మంది కమిషనరులు అవసరముగాని మొటింగు వాయిదా వేయుటకు 14 మంది అవసరము లేదనియు, సాధారణమొటింగు మండలసిన కోరము వాయిదావేయు ముంమూరు సుబ్బరావుగారు చెప్పిరి. చేర్చుకుగారు చాలనేపు ప్రోలాయనా నంటి పడి కడవ వరకెంతవారెగారి ఆశ్చర్యము ప్రోక్లైసిరి. కడవ 7 గంటలకుమొటింగు 18 తేదీ వాయిదా వేయబడినది.

స్వ. విశేషం.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజకీయ ముసభ.

16 ఆంధ్రరాష్ట్ర సహసభ 20 తేదీ నంకూల్లో శ్రీ మతి గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య గారి కృషిచేయును. శ్రీమతి అంచెట బక్కిరామ్మ గారు పరిశోధనము జరుపుదురు. సి. రాజగోపాలాచారిగారు సభాప్రారంభము.

తేదీ విరేక్షింపును ఆమెయ్యారవట మండలి, తెల్లూరు. కన్యాశుల్కము.

ఏలూరు ఫిలిమ్స్ లిమిటెడ్

ఏలూరు.

దేశానికి ఆపూర్వాధిక్యాన్ని కల్పించగల

శ్రీనివాస కళ్యాణము

తేక

వెంకటేశ్వర మహాత్మ్యము

అను వారాణసిగాధ మొటింగు కంకతాలో తిర్వితో ప్రారంభించబోవు మన్నాడు.

కవి. తాండ్ర సుబ్రహ్మణ్యం

ఆర్జిత. ఆంధ్రలో కమలము అలాలగోపాలము ఎం.గె. ప్రభాకర్ నటింతుకులే!!

డైరెక్టరు: పి. నల్లయ్య బి. ఎ.

జమీన్ రైతు

18-6-37.

వెంకటగిరి మహారాజు గారి అసమయం.

వెంకటగిరి మహారాజు గారైన వెలుగోటి గోవిందకృష్ణ యాచే గ్రులవారు జ్వరవీడితులై యాభియోమిదన యేట బెంగుళూరులో 16 తేది కాలధర్మముకొందిరి. వీరు దయామయులు శాంతిప్రియులు. రైతుల యశనహానిమానముగలవారు. వీరి యకాలమరణమునకు విచకులుబమునకు మాసానుభూతి జూపుచున్నారము. మహారాజు గారి ఆత్మకు శాంతిగలుగుగాక.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతు మహాసభ.

గత 12 తేది 6వ ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుమహాసభ కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద నిడుబ్రోలులో సమావేశమైంది. రైతులు ఇన్నాల్లవలె మూకీభావం వహించేదివాలు గడచిపోతున్నది. గానురాను రైతులు తమ హక్కులను రిస్తున్నారు. తమ మంచి చెడ్డలకు తామే బాధ్యులని తెలుసుకుంటున్నారు. రాజ్యాంగభవనానికి తామే పునాదియని భావిస్తున్నారు. ఈమేల్లులు ఈసంచలనం గమనించే ప్రతి ఒక్కరు రైతుసమస్యపట్ల సానుభూతి జూపుచున్నట్లు నటిస్తున్నారు. పత్రికలు నాయకులు, ప్రభుత్వము ఇన్నాల్లవలె రైతుషమయాల్లో ఉదాసీనం వహించడం లేదు. పైకిమాత్రం అన్ని రాచకీయ పక్షాల్లో ఈసంచలనం జైలుదేరింది. కావుననే మేముమేము అని అందరు ముందుకొస్తున్నాము. రాజభక్తాగ్రేసరులగు పరిశురామపాత్రోగారును, అర్థాయస్యమంత్రిలు కూర్మారెడ్డినాయుడు గారును రైతుల్ను కవుగలించుకుంటున్నారంటే అర్థమేమి? ఈమోసపు యుగంలో రైతులు కపటవేషధారులెవరు, యదార్థవేషధారులెవరిని గమనించడం ముఖ్యవసరం. సత్యనారాయణమూర్తిగారి అధ్యక్షతపన్యాసగాని, సభా తీర్మానాలుగాని గమనించినవారికి రైతు కనిపపుకోర్కెలు బోధపడకమానవు. ఈవాంఛాలర్హిత రైతులోకం ఎంతెని ల్యాగు చేయవలసియుండును. ఈ అభి

మకోర్కెల నరవేపుకొనుటకు నేటి ప్రధానరాచకీయసంస్థయగు కాంగ్రెసును యెంతెని నల్లడిచేయవలసి యుండును. రైతులు కాంగ్రెసునుడ తమ బాధ్యతను నరవేపురి. కాంగ్రెసువారు ఎంతవరకు యీరైతుకోర్కెల తీర్పు ప్రయత్నింతురో చూడవలసియున్నది. కాంగ్రెసుసంస్థ కార్మికకర్షకుల తమ గర్భంలో పెట్టుకొని ఉండవలమకొన్న, నేటి కాంగ్రెసులోని కొందరు పెద్దల భావాలు మార్పుకోవలసియుండును. రైతులకు ప్రత్యేకసంఘములుండగూడదనీ, వారివాంఛాపరిమితి యిట్లుండవలెనని కొందరు శాసించుచున్నారు. వీరెవరు శాసించుటకు? రైతులకోర్కెలు యీ దేవుకొనుటకు ప్రత్యేకసంఘములు ఉండితీరవలె, ప్రత్యేకాండోళన ముండవలె. ఈసంఘములు కాంగ్రెసునకు లోబడవలెనా? వెలిబడవచ్చునా? యను బాధ్యత కాంగ్రెసువారిమీదనే ఆధారపడియున్నది. కాంగ్రెసు పెద్దలు కొందరు రైతుసంఘాలపై కాలుగువ్వచున్నారు, వెక్కిరించుచున్నారు. ముందుయుగంలో ఆభావాలు పూర్తిగా మారి ప్రజానీక మంతయు దుర్భరబాధా నిమగ్నుడగు రైతును కనికరించాలె, రైతుసమస్యకు ప్రాధాన్యమియాలె. రైతు వాంఛితముల సాదరభావంతో పరిష్కరించాలె. రైతుసోదరులారా! మీరు నిద్రపోకూడదు, మీ యభోగతికిమీరే కారకులు. మీగాధనిద్రలో మీహక్కులన్ని పరాయివారు సంగ్రహించారు, మీ భాగ్యాల నన్నిటి ద్రుంగారు. మిమ్ము తినతిండి కట్టుబట్టుకు గూడా అల్లాడించారు. దీనికంతకు మనపలుకుబడి లేని పరాయిప్రభుత్వమే కారణము. కావున ఇక నన్ని సంస్థల మనమే ఆక్రమించాలె. కాంగ్రెసును పూర్తిగా కార్మిక కర్షకులు స్వాధీనపెట్టుకోవాలె. రైతు సంఘాలను సజీవంగా నడుపుకోవాలె. శాసనసభల సంపూర్ణంగా ఆక్రమించాలె. అన్నిట రైతుపలుకే పలకాలె. రైతుకష్టాలె ప్రతిధ్వనించుచేయాలె. ఆ నాడుగాని రైతువాంఛితాలు నరవేరవు. రైతుదండు జూలై 1 తేది నాడు ఇచ్చాపురంనుండి జైలుదేరునున్నది. రైతుబలం ప్రదర్శించడానికి, రైతుకోర్కెల ప్రకటించడానికి, స్థానికావసరాల గమనించడానికి యీ కాలినడక యాత్ర అమోఘముగా పనిచేయగలదు. ఈ దండు తెలుగుదేశమంతా సంచరించుచున్నది. ఆయాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాలు, రైతుసంఘాలు వారి కార్యక్రమానికి తోడుపడి తమ తమ జిల్లాలలో ప్రజల్లో తగిన ప్రబోధనలు కలిగి తమ గా యని విశ్వసిస్తున్నాము.

పటేలుగారి వైఖరి

కృష్ణ, ఉభయగోదావరి భారత శాసనసభాభ్యర్థి నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు భారతీయ స్థావరమునకు ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసభాధ్యక్షుడైన కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తిగారి పేరును కృష్ణ, ప. గోదావరి కాంగ్రెసు సంఘములు, రైతుసంఘములు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము, ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘము, సూచించెను. ఇన్నిసంఘాల తీర్మానాలను తిరస్కరించి పటేలుగారు ముసలికంటే తిరుమలరావుగాం పేరును సూచించుట ఆత్మాశ్చర్యముగానున్నది. స్థానికంగా ఉండు యిన్ని సంస్థల అభిప్రాయాలను తాను స్వయంగా విచారించక త్రోసిపుచ్చుట నిరంకుశమనవలెను. రైతునాయకులపట్ల వీరు నిరాదరము చూపుచున్నారాయనిగూడా సందేహించుట తప్పుగాదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారును, రైతుసంఘము వారును తీవ్రవాంఛోళనచేసి యీని యామకాన్ని మార్చించుట విధ్యుక్తం. పటేలుగారైనను తమ అభిప్రాయాన్ని తిరుగా మార్చుకొనరని మామనిమి.

వెంకటగిరి మహారాజుగారి నిర్మాణము.

వెంకటగిరి - జూన్ 18 తేది వెంకటగిరి మహారాజుగారు పే. నెల తే 2 వీరి సభలుంబరివారముగా బెంగుళూరువెల్లిరి. వీరు చాలకాలముగా మూత్రసంచి చెడియుండుటచే అప్పుడప్పుడు వ్యాధివలన బాధపడుచుండిరి. బెంగుళూరు వెల్లిగానే ఈవ్యాధి ఆధిక్యమైంది. మల మూత్రములు బంధించి సన్నిపాతజ్వరము 105 డిగ్రీలకు తగ్గువందవారముగోజులు వచ్చుచుండెను మైకము కమ్మి మాటపలుకులేక యుంటూవచ్చిరి. వీరో ఒకవేళలో కలవరింపులు అధికముగా యుండెను. మహారాజా మద్రాసునకు పోయిన బాగుంపని చెప్పగా డాక్టర్లు వ్యవహరించిరి. తే 16 ది నాటికి జబ్బు అధికమై మధ్యాహ్నము 12-25 గంటలకు తన ఏకయోమినదయేట స్వర్గస్థులైరి. కుమారుల్లందరూ చెతనేయుండిరి. మృతకోపరమును రాత్రి గం 12.40 గంటలకు కారులో వెంకటగిరికి తీసికొనివచ్చిరి. తే 17 ది ఉదయము 12 గంటలకు తగినవర్షాడలతో దహనక్రియలు పూర్తి అయినవి. వీరియధాంగి, నలుగురు కుమారులు, ఆరుగురుమనములు ముగ్గురు మనమరాండ్రు, వీన్నెవ్వ మొదలగు బంధువర్గ మంతయు దుఃఖసాగరమున మునిగియున్నారు. వీరు బెంగుళూరులోను, వీరితండ్రిఅడవిలోను వీరిపాతిగారు మద్రాసులోను చనిపోయిరి. వెంకటగిరి మహారాజుగార్లు ఒక్కయిగానినెల్లగామము లో చనిపోయిందెందు.

వీరితండ్రిగారు 1916 సంవత్సరం పే. నెలలో స్వర్గస్థులుగానే వీరు 1917 సం॥లో పట్టాభిషిక్తులైరి. అనగా ఇరువది సంవత్సరములు పరిపాలనా బాధ్యత వహించియుండిరి.

—ప్రత్యేక విలేఖర.

తప్పడు వార్తలు

సింహపురి పత్రికాధిపతిగారికి

ఆయా:—
తమ 24-5-37 ది గల సంచికలో బుద్ధి పూడి వెంకట్రాయణరెడ్డిగారికి బహిరంగ లేఖ అని కేవలం ఆసత్యముతో కూడుకొనిన ప్రశ్నలు మాకేర్లతో ప్రకటించబడియుండుట మాని ఆశ్చర్యపడితిమి. విశ్వాత్రికలో మాకేర్లతోటి ప్రకటించబడిన లేఖకు మాకు యే సంబంధములేదు. అట్టిది పేము వ్రాసిగాని వ్రాయించిగాని యెరుగము. మీరు యచార్యమునుగమనించక యిట్లు మాకేర్లతో ప్రకటించుట చాలా ఆక్రమము. ఇదిపు కమ్మరికై యెట్టిదీచపుకార్యము అక్షెనను నెవడియని తుంటురులేకో యిట్లు మాకేర్లతో ప్రకటించబడినదము, ఆయలకు మీరు ఆనకాశిమివ్వడము ఏమాత్రము పరిశయన పద్ధతి కాదు. గనక తీసికొనే యావివయము ప్రకటించి మీ పాఠకులకు విశదపరచవలెనని కోరుచున్నాము.

నారపరెడ్డి నువ్వరామిరెడ్డి
పంగూరు రామిరెడ్డి
వేటూరు రామిరెడ్డి
కనమూరు నాగిరెడ్డి

శీ॥ శే॥

వెంకటగిరి మహారాజుగారు

శీ॥ శే॥ వెంకటగిరి మహారాజుగారి యొక్క ఆకాలమరణమునకు వింతింపని మానవుడు యీ ఎక్సేటులోనే వుండరని భావించవచ్చును. వీరు దయాధర్మిచ్ఛదయులు. ఆశ్చర్యకరముతో యెల్లరిని అదరించుచుండవలెనే ఆసక్తి వీరికిమొదలు. కల్లకపటము యెరుగినచేటి. వీరి మరణమువలన సంస్థానమువారికిగాక రైతులకు రైతుల తీరినలోటువాటిల్లిందని చెప్పకపోవును. ఇట్టిమహామహుల మరణముచే కుదురున్న శ్రీ శ్రీ కుమారరాజుగారికిన్ని తదితర రాజకుటుంబమువారికి నావ్యాగ పూర్వక సానుభూతి తెలుపుచు సర్వేశ్వరుడు శీ॥ శే॥ మహారాజుగారి ఆత్మకు శాంతిగల్గించి, వారిమరణమువలన విలపించు రైతులోకమునకున్న శ్రీశ్రీ కుమారరాజుగారికిన్ని తదితర రాజకుటుంబమువారికి గల్గించుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

బుద్ధిపూడి వెంకటనారాయణరెడ్డి,
వైసిడెంటు,
నెల్లూరు జిల్లా, జమీన్ రైతు సంఘం.

ఆత్మకూరు వార్తలు.

ఈతాలూకా పార్లెస్టు పంచాయతీ ఎలక్షన్ తకాసిలుదారుగారివల్ల జరుపబడ్డది. అన్నిచోట్ల తకరకే; పక్షపాతమనే గోటి! ఈవిషయంలో నైవారికివచ్చున్న అడ్డీల న్యాయవిచారణ బరగాని ప్రతిపాదన.

నెల్లూరు దక్షిణబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటు 18 తేది ఉదయం జరిగిన నెల్లూరు తహశిల్దార్ల స్పెషల్ మోటింగులో పాటిలేకనే వండ్లులోవందరామరెడ్డిగారిని వైస్ ప్రెసిడెంటుగా

(చిత్రగుప్తుడు)

ఆంధ్రయువకుల ఖాందానీయిటీ సోపానం లిప్తు గ్రంథాలు లోగతానీ ఆంధ్రోదయమేదే రింది. యంతా విజృంభణ ప్రభుత్వంవారు విడి ధించి గ్రంథాన్నీ మేలొలగించామని నిద్రలో తున్న యూనివర్సిటీవారు యానాటికి ఒక చయ్య పుకటం తీశారు. ఖాందానీ పాటకల్లాగా! ఇది విజయవా! ఓ యూనివర్సిటీగారు! ఏం యింత తొందరగా మాట్లాడుతున్నారు ప్రజల్లా! గ్రాత రాజ్యాంశమకల్లా!

తెలుగుప్రభువైనా మనకెట్టుమంచి ముగ్ధుడు తామగారి ఈ యాంధ్రయువకులీవారి దౌర్భాగ్యం అవీలేదే! ఆ ప్రకటనైనా ఆంధ్రవాసం దర్శాన్ని పునస్పృహించుకొన్నట్టు వడించినదా! ఎట్టే! వెళ్తేకి లోపంకదంటూ ఆంధ్రకా పండుకు!

తెలుగునాయకులు 4 సం॥గా తెలుదేరు తుంటే ఆంధ్రవెద్దలు నవ్వేవారు, వెదవిరిచేవారు, తలపంకించేవారు నానాయకులు. ఏనాడైనా ప్రజాసముద్రం ఘర్షిల్లా, భారతీయులకు ముక్తి గల్గిందే. ప్రజలంటే తెలుసన్నమాట- గాంధీగారు మొత్తంకొనేడి అదే! ప్రజాప్రభం కలగాలంటే పాకుకదలాలంటే, భూమ్యాకాశాలు చలించాలంటే పల్లెటూర్లు కదలాలి. అదే యీ తెలుగు దండు చెయ్యాలనుకొన్నది; చేసి చూపాలను కొన్నది. చేతలే చేతులు గలపండి, చేతగాక పోతే గట్టున కూర్చోని చూస్తుండండి. అంతే గాని రాల్లేయ్యెద్య రావో!

అదేం చూడాలంటే జూలై 1 తేది 8 ఇచ్చాపురం రారామా ఓపీకుంటే!

ఆంధ్రదేశంలో వెద్దకమక్కరం జరిగింది. కృష్ణజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘాలు, గోదావరి సంఘాలు, ఆంధ్ర కాంగ్రెసుసంఘం, తెలుగుసంఘాలు భారతరాజకీయంలో నాకేకరూపులను తూర్తి తేసిన స్థానానికి ఆంధ్రరాష్ట్రం తెలుగు సంఘాభ్యుదయం ఆంధ్రరాష్ట్రం కాంగ్రెసు సంఘం సెక్రటరీ కొమ్మరజ్జీ సత్యనారాయణ మూర్తిగార్ని పెట్టాలని తీర్మానించాయి. ఈ తీర్మానాలన్నీ పటాలు గారి పాన్నిధ్యం చేశాయి. తిరుమలరావుగారు గూడా జిల్లా పటాలుగార్ని దర్శించారు. ఇన్ని సంఘాల తీర్మానాలను ఎగరదన్న స్వయంగా వచ్చి దర్శించిన తిరుమలరావుగారి కేసు అనుభూతం తేళారు. నిరంకుశాలనే వస్తువుల్ను మేమా చాలా చూచాగాని ఈలాంటి నిరంకుశేపు రాకీదులు మరక్కడా కానరావడంలేదు పటాలుగారి దక్షతలో తప్ప. పటాలుగారికి తెలుగుసంఘం తీర్మానాలంటే ఏదగింపని ముదిమకు విన్నాంగానీ ఆంధ్రరాష్ట్రం కాంగ్రెసుసంఘంవారి తీర్మానం గూడ యింత చెక్కు పురుకే తదని ఎవడూ తలంచని విషయం. ప్రజాశాసనంవారి! రహస్యంగా ఏ మైదా గ్రంథం వడించా!

ఈవరం పటాలు చేయడీకపోతే సాంఘిక మాన్యంగా బుద్ధివంతంగా కార్యదర్శితాన్ని

రాశివామా వెవరావని పట్టమంటూ! వెద్ద పుకానగా ఉండేది భగవంతుడు తేకానికీ యీ మహాభూకంపాన్ని తప్పించాడన్నమాట.

జిల్లాధికారి ఉపవ్యాసం అంటే పూర్వం గుంటూరు కారంమాదిరి చురుక్కొండేది. ఈ నాడో చప్పగా ఉన్నదంటున్నారు యువకులు! అంటే నాలుకలచివ వేదిస్తున్నదన్నమాట, తేకం ఎన్ని మైళ్లన్నీకూ పోతున్నదో గమనిస్తే తెలుస్తుంది. నిన్నటి తీర్మానాలు, నిన్నటి భావాలు, నిన్నటి వాయువులు, యానాటికి ఏమీ వచ్చడం లేదు. కారణం ఏమిటంటే, ప్రజల్లా ప్రభం చూచింది. నాయకులభావాలపట్టి ప్రజలు ఎదురుకొనే దివాలు గతించాయి. ప్రజాభావాలపట్టి నాయకులు మసోదా వ్రాచారే. అదీ నేటి పరిస్థితి. తెలుగోకం కదిలింది- కార్మికలోకం భుజమీద చెయిచేసుకొని

‘నీమా నీవారు లేరు
నాకూ నావారు లేరు’
పదరా స్వర శ్రవం దెత్తాలి!

అంటున్నది, నీవీ నాయకులు సంతోషపడాలి. మామిడివ్యాసుడువు మెకాలేపండితుడు, నేర్పిన విద్య నేటిరాజకీయ పరిణామాన్ని నేర్పించినట్లు నాయకులు పాడి! ప్రభాత గీతానినాదాతే నేడు రణమయభి భాంకారాలుగా మారాయి. ఇదీ కాలపరివర్తన. వసంతాగమన శుక్లవయాన్ని ఎవడు తిరస్కరిస్తాడు! కంటకావృంతంగా కనుపడే గులాబీమొక్కగూ దరహాసిత వదనార విందయగు గులాబీవున్నాన్ని ప్రసవించేది.

గోదావరి క్రిష్ణజిల్లాల యెస్సంబీ సానము.

వల్లభాయి పటాలుగారు నియోజకవర్గముయొక్కయు, ఇతరసంస్థలయొక్కయు సిఫా సను తృణీకరించుట.

తిరుమలరావు నామినేషను అన్యాయము, అనవసరము, నిరంకుశము.

వచ్చేచు గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘం కార్యదర్శి ప్రకటన.

ధీర్జీ జనరలు యెస్సంబీజనరలు సానమునకు తూర్పు పశ్చిమగోదావరిజిల్లాల (క్రిష్ణజిల్లా నియోజకవర్గము తరపున) తెయిల్లెను బయగనున్నది. ఈసానమునకు తెల్లజిల్లాల కాంగ్రెసుసంఘములును ఇతర ప్రజాసంఘములు కొమ్మరజ్జీ సత్యనారాయణమూర్తిని నామినేటు చేసినవి ఆంధ్రరాష్ట్రం కాంగ్రెసుసంఘము ఇతరని నిస్సందిగ్ధంగా నీవా ద్యుపేసినది. యిట్టి వీరినీవాన్ను వల్లభాయి పటాలు ప్రోత్సహించినందువలన తెస్సంబీజిల్లాయు చాలా కలవరము నొందుచున్నది. ఈసానమునకు తిరుమలరావున యెన్నకొనవలసినదిగా అందు నిస్సందించుచు ప్రకటించుటకు, తెస్సంబీజిల్లం నారాయణగారు వాగ్దేయింపన్నారు.

అంకమ్మజాతర్లో దిక్కులేనిచావు.

4 గురు మరణం
70 మందికి దెబ్బలు.

15 తేది అంకమ్మ జాతరయింది. నెల్లూరు తాయాకా ఆవరేపురంలో. ప్రజాసముద్రం తాం గింది. పెద్దగుమ్మతేకపోతే ఒప్పుకోవన్నది అంకమ్మతల్లి. భక్తులు రైస్మిల్లుగా ఉండేఅల్లరు పంపించారు. ఇది ఉత్తయమపమేదే. వీని వధ్య కల్గడమంది తేకర గ్రంథం మందుకూరి తాలిస్తే ఫోగోమోరి మోయించేవచ్చని ఆవుటి పెద్దయింటిను రెలచాడు.

అల్లరు గ్రంథంలో వలదుకూరి నిప్పుటించారు రెండమామూర్లు సింగిమోరి మోగింది. అంకమ్మతల్లి ఆంధ్రనివన్నయింది. మరొకనూటు మందుకూరి నిప్పుటించారు ప్రేలలేదు పైల పోకిందన్నారు భక్తులు. కొద్దిగా పూలురేగింది కాని పలలేదు. ఆ అల్లరు యనపమద్దంతా ఎట్టగా అగ్నిగోళై పగిలింది బోల్కొ పట్టణమీద నువ్వుపించిన బాంబుగుండ్రమీదికి. ప్రజలమీద దూకాయి ఆ కాలిన యనపమక్కలు.

రామ! రామ!! నల్లరు మరణించారనీ, 20 మందికి మందెబ్బలనీ, 50 మందికి మమారుదెబ్బలని తెలుస్తున్నది. ఆహుతిలేకుంటే అమ్మతల్లి కమిస్తుందా! —ఒక విలేఖరి.

దరభాస్తు భూములను ప్రభుత్వము స్వాధీనపరచుకొనుట.
గుంటూరుజిల్లాలో దరభాస్తుమీద ప్రభుత్వం వారు లోగడ యిచ్చి ముండిన భూములను మరల ప్రభుత్వంవారు స్వాధీనపరచుకొనుటపట్టి ఉత్తర్వులు పుట్టింతుల కొండా వెనకటప్పుయ్య పుతలు గారు ప్రకటించిరి.

బస్ ప్రమాదం

17 తేది మద్రాసునండి నెల్లూరువచ్చే బస్ క్రేంక గూడూరునద బకమనసి పడ్డాడని రెండు కాసు కరిగిపోయిననీ తెలుస్తున్నది.

మద్రాసు రుక్మకేసు గిక్కితుడు.

8 మాసాలుగా అయితేదు

కేసు దశరథరామిరెడ్డిగారు.

మద్రాసు రుక్మకేసులో 2 సం॥ కేసు అనుభవించిచ్చిన కోర్టురాతాలూకా యల్లయపారెం వాస్తవ్యులు కేసు దశరథరామిరెడ్డిగారు మమారు 8 మాసాలుగా అయితేదు. ఇరవై ఖాసీచేయ బడ్డాడనే పుకారు మోపుగావుంది.

తల్లి రెండ్రూళ్ళోకేసులై మంచయిట్టియున్నాడు. పోలీసులా శ్రద్ధవహించలేదు. నెల్లూరు నాయకులూ ఉదాసీనం వహించారు.

ఈ యంతక దేశభక్తులపట్ల సానుభూతి జాప ప్రజాసమూహమైనా ఒకవారు పిచాసీ తీరాన ఆశ్రురెగ్గబట సునిధిపడరాదా! —ఒక యువకుడు.

కొత్తపట్నం కేసులో

16 గురు శిక్షింపబడిరి.

కొత్తపట్నం రాజకీయ కేసంకపోలీసు, ప్రభుత్వమువారిచే నిషేధింపబడుటయు 60 మంది విద్యార్థులు, వృత్తబ్దులు తిరస్కరించుటచే లాటి చార్జీ తేయండి అరెస్టుతేయబడినందు, 16 మంది మీదమాత్రమే కేసు దాఖలుతేయబడినను విషయము లోగడప్రతిజిల్లాలో ప్రకటించబడినది. ఈ 16 మందిమీద కేసును తెనాలి సెక్రెటరీవినో మెజిస్ట్రేటుగారు విచారించి 17 తేది ఆందోసి తేసింది. క. సత్యనారాయణుడు 6 నెలలు శిక్ష, రు 150 లు జాబ్బానా; సత్యనారాయణ రాజుకు 6 నెలలు శిక్ష, రు 200 లు జాబ్బానా. మిగత 14 గురికి 6 నెలలు శిక్ష, రు 100 లు జాబ్బానా. జాబ్బానా చెల్లించనియెడల 6 నెలలు శిక్ష. ఆందోసిని కలిగిశిక్ష. “సి” క్లాసు యివ్వబడినది.

రాజ ప్రతినిధిగారు మాట్లాడెదరు.

ప్రస్తుతి రాజకీయ ప్రతిష్టంభనమునుబింది రాజ ప్రతినిధిగారు 22 తేదీన ఒక ప్రకటన గామించిన రుట ఈప్రకటన యామాపాతమున యున్నట్లు అభిభావిత కాంగ్రెసు వర్కింగుమిటివారికి తృప్తి కరమునండినచో గన్నయలు కాంగ్రెసు నాయకులను ఆహ్వానించుటయు, కాంగ్రెసువారు ముక్తివరపురము స్వీకరించుటయు కత్తెరయును జరుగవలె

కనిగిరిలో కాంగ్రెసు అభిమానులపై దాడి.

[*]

తహశీలుదారు ముసలను అనానంద యల్లంబాబు కల్గించుచున్నారనట.

ఇటీవల అరెస్టు చేయబడ్డ అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు ఓటిచ్చిన కనిగిరి తహశీలుదారు, గ్రామమునందు అందరినీగ భాగించుచున్నానని జిల్లా కలెక్టరుగారికి 7 నెలల అరెస్టు ఉపాధిమయ్య ఒక వెటికెట్ దాఖలుచేసెను:-

విజిల్లో లోని విషయాలు

కనిగిరి తహశీలు ఇటీవల అరెస్టు చేయబడ్డ అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు ఓటుయిచ్చిరి జిల్లాలోని ఎన్నికలలో అరెస్టు. మాత్రాండా రెడ్డి (ప్రస్తుత కలెక్టరు పట్ల ప్రావీణ్యము) గారిలో ఓటిచ్చిరి అరెస్టుచేయబడ్డ కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల పోటీకిరి. కనిగిరి తహశీలుదారు గారిని రాజులువాయుడుగాని మాత్రాండా రెడ్డిగారిలో కూడా చదువుకొనిన వాడనటచేతను, ముఖ్య స్నేహితుడనటచేతను గ్రామాధికారులు కడ్డి గారి పక్షమున ఎన్నికలలో పనిచేయలేనిదిని నిర్ణయించుకొనిరి. కనిగిరిలో ముందు కలెక్టరు, మహమ్మదీయులు, బ్రాహ్మణులు కడ్డిగారికి ఓటిచ్చువలయునని ఒకరికికెట్టుకు తహశీలుదారు గారు ప్రయత్నించిరి. వీరు ఎన్నికైనను ప్రజలు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి ఓటిచ్చి గెలిపించిరి. కడ్డి గారు ఓడిపోయిరి. అందులన తహశీలుదారు గారు కలెక్షనులను బాధించ వారనించిరి.

కాంగ్రెసుకు ఓటిచ్చినవాడే చాలాసార్లు నుద్దులు పుతకూడదని తహశీలుదారు, గ్రామ ముసలను అడ్డుపెట్టిరి.

అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో కనిగిరి ముసలను లి. మాత్రాండా రెడ్డిగారు వెంటకగిరి తహశీలుదారు గారి పక్షమున ప్రచారముచేసిరి. తహశీలుదారు గారు గ్రామవాస్తవాలను తనిఖీచేసి తహశీలుదారు గారికి పనిచేయలేనిది నిర్ణయించిరి. అనేక గ్రామములవారు వీరి పలుకుబడికి లోబడిపోయినను, కనిగిరి గ్రామపాలకులు మాత్రములోబడక కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి ఓటిచ్చిరి. ఇందులన తహశీలు దారుకుప్రజలపై కోపము వరింత పెంచుటచే నాటికండియు కనిగిరిలో భయంకరపు పరిస్థితులు వారనించినవి.

(1) అసాదిగా కోపట్ల అంజల్లి మండల పుంటూరుండేన కుంపాగిరి వరాండాలు నందు చేపలలో తీసికేయలేనని ముసలను ఉద్దేశ్య

నేటి భారత రాజ్యాంగము

ప్రాచ్య, పూర్వ, విభానాన్ని తెలుపు 1985 సం. రాజ్యాంగ చట్టపు వివరణ, విలోపాలు 250 పుటలు రూ 0-15-0. రాజ్యాంగ వివరణ - చరిత్ర నీటికే చేరాలు ముదలు చేటివరకు ప్రపం ౦ రా. ౪౪ ౫౦ పరిమాణం రూ 1-౦-౦. జమీన్ రైతుసహకార కలయికవారు గ్రంథకర్తలగు శ్రీ. మండేశ్వరశర్మగారు, శాస్త్రాను, పత్రిక గోదావరి అన్నివాయుడు.

(2) కాంగ్రెసుకు ఓటిచ్చినవాడు ప్రజల మెలకొని వరాండా రెడ్డి గారు కడ్డికు తీసికేయలేనని ముసలను ఉద్దేశ్య

(3) జిల్లాలోని కోడలూర ఆక్రమించుకొని యుండి కాంగ్రెసుకు ఓటిచ్చినవారి యింట్ల కాం పొందుకోడెలు, వరాండాలు, యింట్లోని మెంట్లు తీసికేయలేనని ముసలను తనిఖీ గ్రేమింగ్ ప్రావీ ణ్యముకాచేయటచేసినందు జిల్లాలోని నేటికండిలు గారు పోటీపెయిచ్చిరి.

(4) కనిగిరిలో చర్మములు కొని తెలువాదకు ఎరువరి చేయమంటే ఫ్రీషు అసాదుగు తాను మామూలుగా వ్యాపారముచేయుచుండే ప్రజలలో కొనకూడదని గ్రామమునందు చెప్పిరి. ఈసం తస్సరముకు రైతుని నిరాకరించిరి.

(5) కొండరాముగిరి పట్టువీలలో మిరాసా హాలుకు చాలాకాలముగా యివ్వబడుచుండెను. గ్రామమునందును, మిరాసాహాలు యిద్దరు వీరిని అనుభవించుచుండెను. ఈకారణముచేతనే వీరింపాటు రు 100 లకు తక్కువగా యింటూ రుండెను. 1934 లో ఎలమపాటు మొత్తం రు 50 లు మాత్రమే. 1985 లో వరాంతునియ్య అనునకు రు 450 వరకు వీరిం పాటుపాడగా ముసలను అరెస్టు ప్రతిచలాడుకొని తంజోరై కైపాటు పెట్టవద్దనికోరి. 1988 లో మహమ్మద్ మాలాసాహాలు అనునకు రు 902 ల వరకు పాటుపెట్టుటచేత, ముసలను తరపువదిసి రు 900 లు పాటుపెట్టవలసినవైపు. 1987 లో మరల మాలాసాహాలును ముసలను ఎన్ని తెలింపులు చేసినను వినక రు 1851 లకు వీరింపాటుపాడెను. మాలాసాహాలు కాంగ్రెసులో ఎక్కువగా ప్రచారము చేయుచుండుటలన తహశీలుదారు అరెస్టు చేసిపించి గనివిని జయగంధా చేపెదనని చెప్పించిరి. గతసంవత్సరములలో గని పాటు మొత్తము చిన్నచిన్న మొత్తములుగా అనేక వాయదాలలో చెల్లించుకునుండగా మాలా సాహాలు పాటుమొత్తములయే ఒకేసారి చెల్లించినగాని గని స్వాధీనపరచబడదని చెప్పిరి. పూర్తి మొత్తము చెల్లించుటచేతనువారే తహశీలుదారు గారు కోరిక పెప్పికికేమక ప్రకారం పట్టుపుస్తు కములు అచ్చువేయించుకొనునంతవరకును గనిలో పనిచేయకూడదని మరొక ఆక్షేపణ చేసిరి. మాలా సాహాలు తహశీలుదారుకోరికలను పట్టు పుస్తు కములను అచ్చువేయించుకొనగా వరల తహశీలు దారు యింట్లోకవంక చెట్టిరి.

మరొకకోర్కె మూసాయచ్చి దానివకారం పట్టుపుస్తుకాలు అచ్చువేయిస్తే బాగుండునని. ఇదంతా తన్ను అవకాశముయిచ్చుదులు, పన్నుపెట్టే యెత్తని మాలాసాహాలు యిప్పటికి కనుగొని యిరవేట్లలోవరకే వీరియకేర కట్టించుకొని పట్టుపుస్తుకాలను తహశీలుదారు వారే పన్నులు చెయవలెనని చెప్పిరి. అంతట గ్రామమున కలు గనిలో కొట్టివారని ఎత్తిపట్టువేసి పట్టు యిచ్చువరింపకును మాలాసాహాలు రా తిని తినుకొని పుట్టుకుటులదని తహశీలుదారు తెలి పిరి. మాలాసాహాలుకు పట్టివేయగు నువగులు వానియిద్దరితోని యింట్లెండ్లగా ఎత్తిపట్టు చేసి తాను పట్టిపట్టువేసిరాయు. రెండులోజు

లోకి లోలకపోవలయునని చెప్పిరి. మాలా సాహాలు యిదివలయును నుంచి తహశీలు దారులో చెప్పకొనినగాని లాభములేకపోయెను. మాలాసాహాలు పట్టుకుకోరువత్తను ముసలను యిక్కడ కాలయాపన చేయుచుండెను.

పట్టుకుకోరుకు ఇలావారో దెబ్బపట్టుటకు పోగా తహశీలుదారు కట్టుకోరి నిరాకరించెను. పొత్తువ్వారాచేసెను తినుకొనలేదు. రు 50 లకు పోతూవుండే గని రు 1851 లకు పాటుపాడి: మాలాసాహాలు యిదివలగా పన్నుపదలనీ: పరిస్థితులు యోగ్యమే. ఇందులన యిండ్లకట్టవ మలకు యిచ్చుచియ్యేర్పడి ములు నిలిచిపోయి:వి.

(6) ఇటీవల అరెస్టు చేయబడ్డ కొండరియిండ్ల ప్లములు గవర్న మెంటు పోరంబోకులమీదికి యింట్లోని మెంటు అయియున్నవని తేలెను. అనే కిసందర్బిరాజుగా యాస్థలము అనుభవములో యుండుటలన గత యేదెనిమిది సంవత్సరాలుగా యింట్లోని మెంటు పన్ను తినుకొనకుండెరి. దర భాస్తు పెట్టుకొనినపో యాస్థలములు యిక్కడను చి దిభ్యుతి కలెక్టరువారుకా దా చెప్పియుం డెరి. తిరువారే తహశీలుదారు అంక ఇ ము న కు రు 4 లు చెల్లించలేనని ఉద్దేశ్యచేసిరి. ఈప్రతి య్యచై తెలులందరు జిల్లా కలెక్టరువారికి మరచి చేసుకోగా తనికేచేసి అంకఇమునకు ఒకరూసాయ తినుకొని పట్టాయ్యమనిరి. ఈప్రతిత్తనప్రకార తహశీలుదారు దెబ్బపట్టుకొని నిరాకరించి ప్రస్తుత డివిజన్ కలెక్టరువారు జరిగి అయిన తహశీల ఇండ్లను పగులగొట్టించుటకుల చేపెదనని భయపెట్టెను.

కాకోనేమక పుత్తనములకు కనిగిరి పత్తకులు రు 400 లు చెల్లించలేనని తహశీలుదారు కోరగా యింట్లెడ్ల మొత్తమును తాము చెల్లించలేమ నిమ, ఎవరవరికెక్కికొలది వారు చందాయిచ్చెద మనియు చెప్పిరి. తహశీలుదారు యిటుల వీలు కావనిరి. పెద్దపెద్ద వర్తకులను వీలిపించి భయ పెట్టి, రు 400 లు వసూలైనా చేయలేనని లేదా రామెను చెల్లించవలెనని. పెద్దవర్తకులు భయ పడి వీరిల అన్నదామునకు గు ఖర్చులము తాము భరించిరి.

కనిగిరిలో ప్రతివాడును చాల భయోత్సా దము చెంది ఏమియును ఏది సంభవించునోయని దిగులు చెందియున్నారు.

హిందూదేశంలో 1934-35 సం. లో 50584000 యకరములు సాగుబడియెను.

దివ్య దృష్టి

మరియు ముగిసోపు సంకులను గూర్చిన లోటాప్రభులకు సంబంధించిన జవాబులను అర్థి ద్భుతముగా వెల్లడుచు.

5 ప్రశ్నలకు, రూ 1-4-0, 12 ప్రశ్నలకు రూ 2-4-0.

పన్ను వ్యాధులనుండి విముక్తులగుటకు, వర గ్రహ మహామంత్రి యంత్రమును పంపునగు.

యంత్రము 1-కి రూ 5-0-0.

గృహములు, వరు కాలలు, మున్నగునవి యందలి వాస్తు భూగర్భ శిల్పాది రోవములు, గ్రహశిశావాది బాధలు తొలగి మభించుటకు, అష్టదిక్పంధన మహామంత్రియంత్రములను తయారొకరించి పంపుచురు.

యంత్రము 1-కి రూ 10-0-0.

మతము, వ్యాధులకు సు: విషయములకును మహామంత్రి శాస్త్రోక్త్యా జపహోమ పూజాది కముల గానింపదెను మహామంత్రి యంత్రములను తయారులను పంపుచురు.

అడవి:- "మంత్రిక చక్రవర్తి" ప్రొఫెసర్ అంజ్ల గారు, పెన్సిల్వేనియా లో ఉన్నట్లు. నెలవారీ.

సంగీత పాఠకులు డ్రామా నాటక సేవించదగిన గంభీర్య కిన్నర స్వరామృతం గాత్ర శిష్యునికి దెబ్బపట్టుచుండి నుందు ఆమృతమల్యం, ఆగతి కల్పరేఖపు. పృథువును స్వరగాత్రసంధాయిని జొం గురునాథుక కలవారి పాలిటి కల్పనమై ఆశ్యాశ్చర్యమును కోకిలస్వరమును గూ య్యటయందు దీనికెనియేసాటి. శేయల ఇదివాడిమాచి భవ్యులందఱు. గుణము లేదని ఋషిపుత్రుడైన దేబ్బు వాచను చేయుచును. 15 దినములకు సరిపడు డబ్బా 1-కి రు 2-0-0. (పోస్టేజి ప్రత్యేకం) శ్రీవాణి అండ్ కో, అల్లీపురం, వాట్టేరు ఆర్. యస్.

నీ అద్వైతము కనుగొనుము- గొప్ప లాభంకలుగు నమయము మాకాటి కారో ఆపిషియల్ స్వీప్ నేటు టికెట్టు. మొదటి ప్రయజ్ఞ పో 20000 తేక రూ. 270000-0-0 రెండవ ప్రయజ్ఞ పో 12000 " " 162000-0-0 మూడవ ప్రయజ్ఞ పో 8000 " " 104000-0-0 నాల్గవ ప్రయజ్ఞ పో 5000 " " 55000-0-0 యిదిగాక మరి యితరప్రయజ్ఞాలు 1058 ని. గలవు. ఒక టికెట్టు వెల రు. 4-0-0 15-7-1937 తేది లోగా రు. 4-2-0 మనియూన్లను పంపువారికి టికెట్టులు పంపబడును. డ్రా ప్రతిలాపము వివరంగా వ్రాయవలెను. గోవా లాటరీ టికెట్టు వృక్ష రాయన్నా విక్రయించడము వివరములకు వ్రాయుడు: జయరత్నం అండ్ కంపెనీ, 811 వైమా భిజురలో, ముద్రాగు.

శిస్తు 4 రెట్లు పెంచినా రైతుమాటే అనుకోరు

వెంకటగిరి ఎస్టేటువారి వాగ్దానభంగము.

చేసినుంటా గ్రామ రైతుల
నుర్భరస్థితి.

యాగ్రామం 1818 ఫస్ట్ ఫోర్స్ అమాని గ్రామం ప్రభుత్వమునకు. 1807 ఫస్ట్ మొదలు 1812 ఫస్ట్ వరకు 6 సంవత్సరముల తేజలనుపట్టి చూడగా సరాసరి ఫస్ట్ 1కి 47 పుట్ల ధాన్యమున్నా అప్పటికి యేర్పడివుండే రోజులపై ధాన్యము ఫస్ట్ 1కి రు. 780-0-0 ల వరకు వచ్చుచుండెడిది. అప్పటికాల ధరలప్రకారం సరాసరి సంవత్సరం 1కి పై ధాన్యముకు క్రియం రు. 1200 ల వరకు వచ్చుచుండెడిది. ధాన్యక్రయమున్ను, రోజులపై కలిపి సాలు 1కి రు. 1980 లకు మించియుండెను.

1313 ఫస్ట్ లో నకటికి

వకటి ముక్కలు పెరుగుట.

1818 ఫస్ట్ లో కాశ్యోకపట్టాకు రైతులు వచ్చి కోసందు 10 సంవత్సరములకు కేంద్రీ పట్టా బంధన చేయిలో సాగుబడిభూములను 4 తరములుగా విభజించి య 1కి 15 తరం రు. 8, 3వ తరం రు. 6, 3వ తరం రు. 5, 4వ తరం రు. 4 లుగా సరాసరి య 1కి రు. 5-14-0 లను యిమిడ్చినారు. యీ రెట్లు నమనంది సంవత్సరం 1కి రు. 3496-10-0 లకు మించుచుండా వెంకటగిరి సంస్థానమువారికి వచ్చుచుండెడిది.

1323 ఫస్ట్ లో మూడింతలు పెరుగుట.

యా ఫస్ట్ లో కాశ్యోకపట్టా చేసుకోవలెన్న దనిన్ని ధాన్యముకు ధరలు పెంచిన వనిన్ని నీటి వనరులు సమృద్ధిగా యేర్పాటుచేతెదవనిన్ని ధాన్యధరలు తగ్గిన శిస్తు తగ్గించెదవనిన్ని అప్పటి అధికారు ప్రభువులకులకి కేవుదయచేసెందున చెప్పినవాగ్దానములు సంస్థానంవారు తప్పక నెరవేర్చుతారనే నమ్మకంతో నీటివనరులు కలుగుతుండనే ఆశతో ధాన్యధరలు పెంచుకొన్నారను అధికారు ప్రభువులు చెప్పినమేరకు య 1కి రు. 10, 9, 8, 7 ల రేట్లతో, వచ్చుకున్నారు. సరాసరి య 1కి రు. 8-0-0 ల రేటు అయినది. ఆఫసర్ మొదలుసాలు 1కి రు. 5970 లు వరకు శిస్తు పెరిగినది. అప్పటినుంచి నీటివనరులు చెప్పిన మేరకు జరిపించవలసినది సమయం లోనున్న అర్జీల మూలకముగానున్న రైతులు ఆశేక సార్లు మనవిచేసుకున్నారని సంస్థానం వారు చెప్పినవాగ్దానములు నెరవేర్చినవారు కారు. కీర్తిశేషులయిన మహారాజుగారు వుండే యడల నెరవేర్చియుందురని రైతుల నమ్మకం. వారికర్పిత ప్రభువుగాయుండు మహారాజుగారు పరిపాలనలో యెట్టితోక్యము పుచ్చుకొనే వుండడమువల్లను దివాకాజీలకు సర్వార్థికారమివ్వక 1 సంవత్సరముకంటే అధికముగా వారి వుండనివ్వకుండా మహారాజు యేర్పాటు చేసుకోవడమువల్లను, రైతు అభివృద్ధి అనునది అధికార్లు తెలియక, లంచగొండిలకంతో, చలకాది తనముతో, రైతులములను ఆలకించక వుండటమువల్లను, ప్రభువులు భోగల బహులై పట్టుములలో పోలాటలలో లగుచుండుటవల్లను, రైతుల క్షీణితులను రాగ గులను విచారించకవుండటమువల్లను రైతులవాగ్దానములు నెరవేర్చినవాగ్దానములు.

మాతృలు - అరెస్టులు.

ఈనెల 8 తేది వుదయం నాయకుడు సమీపమున యాకనీరి మహారా మంగల ఖండ్ర గ్రామవాస్తవ్యులు బల్లెలరెడ్డి భార్య వెంకటసుబ్బమ్మ మొలకపూడికి పోవుచుండగా యాకనీరి అడవి, మొలకలపూడి అడవి యెల్ల వధ్య ఆమె మెడ నరికి వేయబడింది. పోలీసువారువచ్చి సంగళిఖండ్ర గ్రామ కాపురమును బల్లెలరెడ్డి ను బ్బారెడ్డి కొమారుడు లక్ష్మీరెడ్డిని అరెస్టుచేసిరి.

వల్లం సమీపమున యెల్లూరు అను గ్రామం లో టీదరుగావుండే క్రిస్టియన్ కు గ్రామము ది. రెన్నం అనువానిది యీనెల 10 తేది ఎవరో చంపివేసివారిని తెలియున్నది.

—స్వ. విలేకరి.

పార్వతీపురం తాలూకా
ప్రధమ రాజకీయసభ.

పార్వతీపురం తాలూకా ప్రధమ రాజకీయ సభ, వ్యవస్థాపక మండలి 27-6-87 తేది ఆదివారము ఉదయము ఘంట 7 నకు ము.రా.శ్రీ భూగరాజు పట్టాభిషిచారామయ్య పంతులుగారి అధ్యక్షతనైక్రింద జరుపబడును. ము.రా.శ్రీ తెప్పటి విశ్వనాథం పంతులుగారు సభను ప్రారంభించెదరు. బాలీయ పతాకమును శ్రీమతి గుమ్మడిదల దుర్గాబాయిగారు నెలకొల్పెదరు. విశాఖపట్నం జిల్లానుండి కాంగ్రెసు తరపున అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనుబడిన మదరాసు రాష్ట్రీయ కాపససభ్యులకు సన్మానపత్ర మొసంగ బడును.

బుగర జగన్నాథం,
అహ్మద సమాధ్యక్షుడు.

1333 ఫస్ట్ లో నాలుగంతలు పెరుగుట

మద్రాసు నె 2 రు పూర్తి కల్ల సక్యచేయించి గనిమలలో కలసియుండిన యావత్తుభూములను రెభకుతెచ్చి పశువులరీతితో సహా మూగాడి రేటులో చేర్చి 1888 ఫస్ట్ మొదలు సాలు 1కి రు. 7625-0-0 యేడువల అరుకుందల యిరై అయిదు రూపాయలుగా పొడిగించినారు. యీ గ్రామానికి పశువులరీతి వూర్తిగారేపు. పశువులకు మేపులేక నానాటికి పశువు తగ్గి, పూడి పంటలకు లోపంకల్గినదేగాక మూగాడిశిస్తు చెల్లించవలెన అని గనిమల కయ్యలలో కలుపుకు స్పందన, గనిమలపట్టెగాక; సాగుభూములకు కూడా చవరతగిలి చాలాభూములు చవిరిపోయినవి. రైతులు అమాయకులగుటవల్ల యిట్టి అన్యాయములు జరుగుటకు కారణమైనది.

సంస్థానమువారు చట్టమున వయబడిన అనుసరించి వేయబడిన రేట్లు అయినది, సంస్థానాధికారుల వారిస్వలాభాపేక్షతో రైతులకు ఆశం కల్పించి నిర్ణయించిన రేట్లు అయినది. అమాయకులగు రైతులను, పిల్చి పిల్చి చేకరింపగలక అంబత్తోక్కుటకు పుష్పిల పన్నుగమైనది చదువరులే పూహించకగయిన్నది.

—చేసిగుంట రైతు

మదనకామేశ్వర లేహ్యం

బలహీనుల పాలిటి పండి. కేవలము, నిక్కాక నిష్పత్తుక, కుళ్లవచ్చుము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచిలమును, కాంధిని వీర్యవృద్ధిని గలిగించు నగ్రసాదము. 2 డర్బీలుచాలును. 20 రులములు డర్బీ రు. 1-4-0.

రోజుపుష్ప లేహ్యము

అతీర్ణము, గర్భవాయువ మలబద్ధమును ఖండించి కాలవీరేచనమును చక్కగా కలిగించును. 15 రులములు డర్బీ రు. 10-0-0 ఇంకా అనేక రోగభయము గలపు. రోగిన కాస్తాగ్గు యుదిరిముగావలెనెదము. పోష్టభయము ప్రత్యేకము. పి. సి. ఏ. అండ్ కంపెనీ, ఆముక్కేద సమాజం, వెంకటేశ్వరస్వామి లెల్లా.

నవ్వుక మైన నగల వర్తకులు గుండాంల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు

చిన్న బజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. లేనవి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. పిలువగల కమలముతో నగలు తయారుచేసియివ్వబడును.

డాంగ్రేగారి

బాలామృతము సేవించిన బిడ్డలు
యిటుల రోగ్యవంతులగుదురు.

డాంగ్రేగారి బాలామృతము ఏమి చేయును?

డాంగ్రేగారి బాలామృతము.

(1) బిడ్డలకు మంచి ఆరోగ్యం, పుష్టి కలిగించడంలో దీనికి మించినదిలేదు.

డాంగ్రేగారి బాలామృతము.

(2) బిడ్డల బలహీనతను పోగొట్టును.

డాంగ్రేగారి బాలామృతము.

(3) బిడ్డల మండ్రను మెల్లమ గనుంచును.

క్రీస్తు ట్రస్టు

కె. టి. డాంగ్రే అండ్ కంపెనీ,

బొంబాయి 4.

(Madras Branch Including Native States
394, Thambuchetty St, MADRAS.

జమీనరేఖ

కొన్ని మమ్మతునకలు

ఇండియాలో పాశ్చాత్య ఆక్రమణకు ప్రతిఘటించుటకు మేము క్రీస్తునకు మిలీటరీను చేయమన్న సంఘటిత పాశ్చాత్యులతో ధృత్వంతో నిరసన చేయాలి. ఈ దేశములను శ్రీశైవులుగా చేయుటకు సహకారిగానుండుటకే మీరు సంఘటిత చేయుచున్నారు.

— మహాత్మా గాంధీ.

కాంగ్రెసులో మమ్మతులు చేయటకు కొందరు మమ్మతులను వాయించు ప్రతిఘటనగా ముందుకు వెళ్లి కాంగ్రెసు వాడు కనడడు. స్వరాజ్యము లభింపజేసినది కలెంబువారు తప్ప మరెవరైనా ప్రతిఘటనగా ముందేజాలరు. పాశ్చాత్యులను కలెంబు చే కొందరు యిప్పుడు ప్రతిఘటించు ప్రచారము సలపుచున్నారని మీ ప్రయత్నము విఫల మగుట నిశ్చయము.

దేశములందలమ కాంగ్రెసులో చేరినవేగాని జాతీయమునకు సమగ్రమగు బలము కల గదు సమగ్రమగు బలము కలగవలె స్వరీతిగా లనము లభించునగా మమ్మతులను కాంగ్రెసులో చేరవలెను.

— సర్ నయ్యద్ సమీరుహా సెనెన్.

(రైల్వే అండ్ పోస్ట్ అండ్ టెలిగ్రాఫ్)

కాంగ్రెస్ సెక్షన్లను జాతీయభివృద్ధి చేసి టైమ్ యాండ్ టెలిగ్రాఫ్, సేవానితి, యల్లీ వ్యక్తప్రయత్నములలో దగ్గరకుకు వేరి తీసియు. సహకారములు, విప్లవసత్తులు కల ప్రజలలో ఉత్సాహము కలిగించు పోటీకి పాశ్చాత్యముకాదు. పురిటిలోనే ముందుగా విప్లవమును లను యువకులు విడవలెను.

— జవహర్లాల్ నెహ్రూ

ప్రతిష్టించి యింకను సాగించుదల ఇండియా (బ్రెజిలును) వైకాంగులు ప్రభుత్వ మహమ్మదు ఆహారితము చుక్కచేయును గవ్వట్టుమృత్యుదాడిస్తేయు విషయమున టెల్లెండు ప్రభువు పూర్తి నిరాకరించు కొంత సందేహభీతితో, రాజకీయరీతిగనే భావించవలెనని మా విషయ పూర్వకమైన ప్రార్థన.

— కృష్ణపతి

సోమలియన్ల అందరినీ తిండికలు చేయుటయే. కాన సోమలియన్ల హిందూదేశములోనికి వచ్చుటను ఎవరను ఆపలేరు. ప్రభుత్వమే తన ప్రజలకు ఆహారమైనవాటిని ఒసంగుచున్నపుడు, ప్రజలకు భయము కూడలేట్టుటకు ఆహారములేదు. ప్రజలకు కావలసిన ఆహారము, వస్త్రములు, ఉద్యోగములు ఒసంగడి ప్రభుత్వమును కాంగ్రెసు విచ్ఛేదనచలించుచున్నది.

వి. వి. గిరి యా. యల్. ఎ

11 వ పేజీ కొరవ

జమీందార్ల ఆధీనములో ఉన్నది. మన రాష్ట్రములో ఉన్న 200 జమీందార్లు పాశ్చాత్య భూమిలో 3 క. చుట్టు కలిగి యున్నారు. వేటిల్లోను చేరుకొన్నప్పుడు ఈ భూమి ఆవాయం 75 లక్షలని నిర్ణయించి 2/3 వంతు ఆనగా 50 లక్షలు జమీందారులకు మమ్మతులు చేసినందుకు కమిషనుగా నిర్ణయించ బడింది. క్రమంగా మీరు రయితులనుండి కమిషనుచేయు శక్తును వేటికి 8 కోట్ల వరకును పెంచుచారు. కాని మీరు ప్రభుత్వాని కిచ్చే మేము 50 లక్షలే. జమీందార్లకు ప్రభుత్వ భూమి 80 లక్షలు వానూ, మిగతా 190 లక్షలు ఈ రాష్ట్రములోని 200 జమీందార్ల కుటుంబాలు ఆవాయపుమ్మ చెల్లించ వచ్చునని భావించానే అనుభవిస్తున్నారు.

మీరు రయితులను రైట్టుబాధలు, మమ్మతులు చేయుటలో ఉపయోగించు దౌర్జన్యములు, అటవీప్రాంతాలలోను, గ్రామాలలోను పశువులను, ప్రజలను క్షేమిద్దానము అతిదారుణము ప్రభుత్వ రయితులకన్న జమీందార్ల రైతులకన్న కష్టము చెల్లించుచున్నారు. బిక్కిల్కొప్పోటుయే కాని 80 లగాయకు 80 వరకు కమ్మన్నది. ఎన్ని యుగములైనా పట్టాలను విడదీయక బకరిస్తూ బకరించి కమిషనుచేయుటకు వెనుకరు. జమీందార్ల వ్యవస్థలోను ముఖ్యమంత్రి చేరేనడకునని లేదు. మీరు రయితులనుండి కమిషనుచేసిన శక్తు అనుండి రైతుల ఉపయోగముకొరకు, స్వకపాదుభివృద్ధి కొరకు కమ్మిడిని భుజ్యచేయుచు ఏదైనా వారినుండి పాశ్చర్యం పొందాలంటే 8 కోట్లలు తిరిగి ముపతిపులు పడినను రైతు పాశ్చర్యము పొందుకు సంజేహస్పదమే. ఇటుల జమీందార్లకు జమీందారులతో సేగాక, కృష్ణ, గోదావరి రిజర్వ్ ల మెంటులో జమీందారి రయితుకు రూపాయికి 0.4-0 నీటితీరుకు హెచ్చుచేసి రమిషను ఇవ్వవలసి వచ్చినపుడు రమిష్యా బోర్డు నీటితీరుకు నీళ్లు సప్లయచేసినందుకు భుజ్యకేగాన రమిషను ఇవ్వవలసినదని ప్రకటించింది. ఈవాదన కేట్టు హెచ్చించినపుడు రమిష్యాబోర్డు దృష్టికి రాతేను కాబోలు!

ఈ జమీందారి విధానమువల్ల రైతులు ఇద్దరు యజమానుల నిరంకుశత్వానికి గురికావలసి వచ్చుచున్నారు. కాని యీ విధానము కష్టమే యే బాధి. కష్టచేయుచువరకు ఆంగ్లో శీవ సాగించాలి (ఫ్రాన్సు, పోలెండ్, బెల్జియం) వేటియా దేశాల్లో విప్లవములవచ్చి ప్రభుత్వానికి అందగాయిన్ని ఈజమీందార్ల కన్నాను రుడిచి పెట్టి చేసినది. ఇద్దరులలో శ్రీశైవురగానే కావనముద్వారా విరమప్రభుత్వమువారు ఆంగ్లేయ భూస్వాములకు కొంత ప్రతిఫలమొసంగి అంతవరకు పాతేరులుగా ఉన్న కష్టములకు పంచి పెట్టిరి. రష్యాలో పరిహారము లేకుండానే జమీందారిపద్ధతిని తొలగించి 27 కోట్ల యకరముల భూమిని సాగుచేయువారి ఆధీనము చేసిరి. క్రమంగా సహకార రయితు సంఘాల సేవరచి అందుచేసిన రైతులందరి పాలాల సోకటివనీ, మారినవిల్లూన కాశ్రీయపద్ధతుల ప్రకారం సమిష్టి వ్యవసాయ బాధాలను రైతులకు అనుభవ పూర్వ

కంగా ముగించారు. ఇట్లే ప్రతి వాగరికదేశములోను ప్రభుత్వ ప్రజల మధ్యనున్న జమీందారి పద్ధతిని రూపుమాపుచున్నార. అందువల్ల ఆయా దేశాలరైతులు ఆర్థికాభివృద్ధిని బడసి స్వేచ్ఛా శక్తిని లక్షించుచుండ మనమెన్నాళ్ళిటుల మనదేశములోని జమీందారిపద్ధతిని రూపుమాపకుండా ఉండగలము! ప్రపంచవర్తమను గమనింపుడు జమీందారిపద్ధతి రద్దగువరకు నిద్రపో! నిద్రపో! అని దీక్షియూచుడు. “మొకొడ్డి జమీందార్ల పొంచు” అను పాటను ప్రతిరేకును నిశ్చయము! ఎటుగతి పాడవలెను.

సశేషము.

బ్రెజిలు మిషనరీలు

తరిమివేయబడుట.

అమెరికాలో పాశ్చాలను స్థాపించి విద్యాభివృద్ధి పనిచేయుచున్న బ్రెజిలు మిషనరీలను ఇటలీకాథలిక్లు నిరసిచేసిరి. మనదేశము వరకు అమెరికాలో వెళ్లుటకు అనుమతియివ్వవలసి బ్రెజిలు ప్రభుత్వమువారు ఇటలీ ప్రభుత్వమువారిని కోరగా, బ్రెజిలుమిషనరీలు అమెరికాలో మరెవమయక ప్రచారము, సాంఘిక సేవ మొనలగు కార్యములు చేయుచున్నారని విద్యావేదయునకు కోరికయు కలుగజేసుకొనగావలసిన ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు నివాచిచిరి.

రష్యాలో హత్యలు

రష్యాలో రాష్ర్టోపాధిపతులకు 8 మంది సేనాధిపతులు కిరచ్చేదము చేయుబడిరి. ఎక్కడ ఏవిధముగ జరిగినది ప్రకటించబడలేదు. బంధువులనుగాని, యితరులనుగాని యాకీతును చూడ నివ్వలేదు. కిరచ్చేదమైనది రాష్ట్రక కేసులు దహించబడనని కలెంబుచున్నారు.

28 బిడలు గల తండ్రి

పెళ్ల అనే ఆయన కడుపు 82 ఏళ్లు. 2 నూరులు పివాచాను జరిగింది మొదటిభార్య కల్ల 10 మంది మొట్టొకటి, 10 వంద ఆడపిల్లలు కలిగారు. పెడభార్యకల్ల 4 వంద మొట్టొకటి 4 వంద ఆడపిల్లలు కలిగారు. మొట్టొకటి కలెంబు 65 యేళ్లు.

బ్రౌగ్లీపు యూనియన్, నెల్లూరు.

శే 27-6-1927 ది పాచంకాలము రిక్త గంటలకు జరిగేలాడి విలాసింగు పునమందిరమున జరుగుచు ఆయన 1936-37 నందలముల కార్యనివేదిక అంగీకారము, కార్యనిర్వాహకమునకు, యల్. పి. హాలు బ్రహ్మబోధనకును ఎన్నికలు జరుగను. సభ్యులెల్లరు కలెంబు ప్రార్థన, చందా రాకేనున్నసభ్యులు కలెంబు ముందగ చెల్లించి ఇందు పాల్గొనవలయును.

టి. ఆర్. వరమశేషము.

కార్యదర్శి.

శ్రీ శొన్నవాడ దేవస్థాన బీడులు, మాగడ భూముల కవులు ఏలం ప్రకటన.

కోవూరు తాలూకా, శొన్నవాడలో శంభేసియందు శ్రీ వల్లిభాద్దన స్వామి, కామాక్షి తాయ వారదేవస్థానముకు హక్కు భక్తములు గలిగిన యీ క్రింది కేరందిన గ్రామములలో గల పెట్టు మాగాణి భూములన్నీ ఆయా తేరులలో ఆయా గ్రామములవద్ద 1847 ఫసరీ మొదలు 1851 ఫసరీ ఆఖరు వచ్చు 5 ఫసరీలకు కాలకుయిచ్చు హక్కును బహిరంగముగ వేలముచేయ బడునగాన- కావలసినవారలు సకాలములోవచ్చి పాటలు పెట్టి కొలను పొందవచ్చును. కాలు ఏలంవరకులు పాటకాలంలో తెలియచేయబడును. పాట పెట్టవారు సమ 1 కి. రు. 25-0-0 లు భరా కట్టు చెల్లించి పాటను ప్రారంభించవలయును. ఏలం వరకులకు లోబడి పాటలు తెంపుచేయబడును.

20-8-37	కుంకుమపూడి శోత్రయం మామూలు	నెల్లూరులో (ట్రస్టీ
ఆదివారం	మామ్యములు మినహా మిగతా మా	క. రామచంద్రా
సా. 4 గల లకు	గాణి, పశువుల బీడుమాత్రం	రెడ్డిగారి ఇంటివద్ద
22-6-37	పూడిపర్తి గ్రామములోని	ఎగువమట్టు
మంగళవారం	మాగాణి భూములు.	గొంగువరెడ్డి.
27-6-37	పాకలపూరు భుద్రిగ మామూలు	పాకలపూరు గ్రా
ఆదివారం	మామ్యములు మినహా పశువుల	మంట్లో శివువా
	బీడు-వరకా.	పునువద్ద.

ఇట్లు

నెల్లూరు కోడండరాము రెడ్డి
మారీ పాటి రామచంద్రారెడ్డి
పొన్నూరు లక్ష్మయ్య రెడ్డి

(ట్రస్టీలు.